

Kaupunkiympäristön toimialan Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

Helsinki

Helsinki

Julkaisija

Helsingin kaupunki

Suunnittelu ja taitto

Kaimana Oy

Kuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki ja
MyHelsinki-materiaalipankki

Kannen kuva

Julia Kivelä

ISSN

2489-4230 (verkkojulkaisu)

ISBN

978-952-386-238-8

© Helsingin kaupunki 2023

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2023:13

Sisällys

1	Katsaus kaupunkiympäristön toimialan toimintaan 2022	4
2	Kaupunkistrategian toteuttaminen	8
	Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia	8
	Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja	8
	Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat	9
	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	10
	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	15
	Toimiva ja kaunis kaupunki	17
	Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta	20
	Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	21
	Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki	23
	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	24
	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	26
	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	30
	Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä	33
3	Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	34
4	Käyttötalous	40
5	Suorite- ja taloustavoitteet	48
6	Investoinnit	50

1

Katsaus kaupunkiympäristön toimialan toimintaan 2022

Kaupunkiympäristön toimiala jatkoi vuonna 2022 kaupungin kasvun edellytysten luomista. Kaavoitimme yli 700 000 kerrosneliometriä, josta täydennysrakentamista oli lähes 395 000 kerrosneliometriä. Valmistelimme tonttien hankevarauksia ja tontinluovutuskilpailuja noin 4000 asuntoa varten ja luovutimme tontteja asuntorakentamisen käyttöön noin 2770 asuntoa varten. Helsingin kaupungin alueella alkoi hiukan yli 5000 asunnon rakentaminen, joista noin 2 560 kaupungin luovuttamilla tonteilla. Aloitimme itse hieman yli 600 asunnon rakentamisen, missä jäimme selvästi tavoitteena olleesta 1500 asunnosta. Keskeisimpiä syitä olivat Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat rakennusalaan voimakkaasti vaikuttaneet markkinahäiriöt, jotka vaikeuttivat materiaalien saatavuutta ja vaikuttivat olennaisesti rakentamisen kustannustasoon.

Raideliikenteen kehittämiseen panostettiin edelleen voimakkaasti. Raide-Jokerin rakentaminen eteni jopa suunniteltua nopeammin ja hanke on valmistumassa jopa vuoden aikataulusta edellä. Kruunusillat-hanke ja pikaraitiotie Kalasatamasta Pasilaan etenivät myös hyvin. Pikaraitiotiehankeista seuraavana toteutusvuorossa olevan Länsi-Helsingin raitiotien valmistelu eteni.

Kaupungin tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteensovittamisen haasteen ratkaisemiseksi tehtiin mittava toimialaa läpi-leikkaava kehittämistyö. Luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota maankäytön suunnittelussa ja lisäksi luonnonhoidon periaatteiden uudistusta valmisteltiin luontoarvoja aiempaa paremmin vahvistavista lähtökohdista. LUMO-ohjelma eteni suunnitellusti.

Edistimme myös keskustan elinvoimaisuutta muun muassa valmistelemalla ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa sekä toteuttamalla yhden ensimmäisistä placemaking-piloteista keskustan korttelipihoja koskevan kilpailun pohjaksi. Lisäksi kehittimme yleisten alueiden palvelujen käytön linjauksia yhden luukun periaatteen mukaisesti. Helsingin eri toreilla järjestettiin kesällä 2022 yrittäjävetoisia yhteisterasseja. Valmistelimme päätöksentekoon roskaantumisen hillinnän ohjelman ja koordinoimme sen toteutumista.

Hiilineutraali Helsinki -ohjelmaa toimeenpantiin erityisesti energiaratkaisuihin, liikkumiseen ja kaupunkirakenteeseen liittyvin toimenpitein. Vuonna 2022 päivitetyn ohjelman tavoitteena on saada aikaan merkittävä syste-

minen muutos sen sijaan, että tehtäisiin pieniä kokeiluja ja pilotteja. Ilmastonmuutoksen ehkäisyn lisäksi edistettiin ilmastonmuutokseen sopeutumista muun muassa luonnonmukaisen hulevesien hallinnan, ilmastonkestävän rakentamisen ja peruskorjaamisen sekä viherrakenteiden avulla.

Talvi 2021–2022 oli poikkeuksellisen runsasluminen, ja toimiala sai talvihoitoon liittyen paljon palautetta. Haasteellisen talven johdosta katujen ja teiden puhtaanapitoa koskevassa asukastyytyväisyyskyselyssä saatiin tavoiteltua heikompi arvosana. Käynnistimme talvikunnossapidon kehittämisohjelman ja lumenhallinnan kehittämisprojektin, jotka antavat hyvin edellytyksiä palvelukykyimme parantamiseen tulevana talvina. Katupölyn poistamisessa onnistuimme keväällä hyvin ja ilmanlaatu oli pääsääntöisesti raja-arvojen mukainen.

Toimitilastrategian toteuttaminen eteni. Käynnistimme myös tilaomaisuuteen liittyvän arvoprosessin, saimme valmiiksi tilojemme arvottamisen ja kehitimme tarpeettomiksi käyneistä tiloista luopumisen prosessia. Palveluverkkosuunnittelun kehittäminen jatkui. Uudisrakentamishankkeissa otimme

käyttöön tavoitehinnan neliometriä kohti. Tavoitehinnan saavuttamista vaikeutti vuonna 2022 Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama rakentamisen hinnannousu.

Vuonna 2022 ilmastonmuutoksen ehkäisyn lisäksi edistettiin ilmastonmuutokseen sopeutumista

Käynnistimme koko toimialaa läpileikkaavan useampivuotisen tuottavuuskehitystyön. Jo ensimmäisen vaiheen tulokset olivat rohkaisevia ja nostivat esiin henkilöstöä motivoivia tapoja tehdä työstämme yhä tarkoituksenmukaisempaa. Samalla keskitämme voimavarat yhteiskunnalle parhaimmalla tavalla arvoa tuottaviin toimintatapoihin.

2 Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Vuoden 2022 aikana valmistui uudet päiväkodit Verkkosaareen (lpk Verkkosaari), Kumpulaan (lpk Kumpupilvi) ja Puotilaan (lpk Vaapukka). Lisäksi Puotilaan valmistui elinkaarimallilla toteutettu uusi Puotilan ala-aste. Lauttasaaressa valmistui odotettu Lauttasaaren ala-asteen peruskorjaus. Lisäksi koulu- ja päiväkotitiloihin ja pihoihin toteutettiin lukuisia toiminnallisia ja teknisiä parannuksia. Koulujen ja päiväkotitilojen sisäilmasta merkittävästi vähemmän yhteydenottoja kuin aiemmin ja siksi myös akuutteja sisäilmakorjauksia toteutettiin merkittävästi aiempaa vähemmän.

Käynnistimme uutta toteutus- ja hallintamallia, Koulutalo Oy -mallia, pilotoivan Englantilaisen koulun hankkeen, joka etenee suunnitellusti. Seuraava Koulutalo Oy -mallin mukainen hanke, Rudolf Steinerin koulu, on valmisteilla.

Jatkoimme leikkipaikkojen ja -puistojen parantamista. Valmistelimme leikkipalvelulinjausta pitkin vuotta, ja se menee päätöksentekoon kaupunkiympäristölautakuntaan vuoden 2023 alussa.

Koulujen ja päiväkotien terveydensuojelulain mukaista valvontaa teimme riskiperusteisesti kattuen eri oppilaaksiotto- ja varhaiskasvatusalueet. Resurssivajeen vuoksi tavoitteeseen ei päästy täysimääräisesti. Osallistuimme koulujen, päiväkotien ja vastaavien oleskelutilojen sisäilma-asioiden ja -ongelmien ennakoivaan työstämiseen moniammatillisissa sisäilmatyöryhmissä.

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistajat

Olemme suunnitelleet Eduskuntapuistoon Mauno Koiviston muistomerkkiä, joka on nyt menossa toteutukseen.

Olemme edistäneet taide- ja kulttuurihankkeita myös osallistamalla arkkitehtuurikilpailujen sekä muiden kilpailujen järjestämiseen ja laatineet asemakaavoja taide- ja kulttuurihankkeiden toteuttamista varten.

Edistimme kaupungin omistuksessa olevien tyhjiä tilojen väliaikaista vuokraamista kulttuurialan toimijoille yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Saimme valmiiksi Senaatintorin ja sitä ympäröivien rakennusten julkisivujen valaistukset.

Pilotoimme yritysasiakkaiden asiakaspalvelukonseptin. Kehitimme tapahtumatoimijoiden asiointia sujuvammaksi. Lisäksi kehitimme myös sähköistä asiointia, mutta kansallisen luvat ja valvonta -palvelukerroksen käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023. Kehitimme tapahtumien vastuullisuutta parantamalla eri viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyötä (mm. asumisterveyttä haittaavan melun ennaltaehkäisy). Tapahtumien tukemiseksi valmistelimme rakennusjärjestyksen päivityksen päätöksentekoa varten sekä valmistelimme vuodelle 2023 pilotteja esimerkiksi Kaivopuiston avaamiseksi uudelleen tapahtumakäyttöön. Tapahtumaneuvontaa kohdensimme erityisesti isoihin tapahtumiin osallistuviin elintarvikeyrityksiin ja pystyimme parantamaan tapahtumien elintarvike- ja talousvesiturvallisuutta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa selkeytimme ranta-alueiden käytön lupaprosesseja. Maanvuokrausprosessien kaupunkitasoinen kehittäminen jatkuu vuonna 2023.

Saarikohteiden juomavesijärjestelyt on tavoitteen mukaisesti kartoitettu. Merellisen Helsingin kehitystyöhön liittyen itäisen saaris-

ton hoito- ja kehittämissuunnitelman toteutus eteni pääosin suunnitellusti. Saarikorrttien laatiminen eteni suunnitellun mukaisesti. Saarikorrttien avulla voidaan muun muassa tukea kestävää retkeilyä, vastata saariston kasvavaan virkistyskäyttöpaineeseen sekä yhtenäistää ja parantaa saariston retkeilypalveluita ja niiden laatua. Korttien osana laaditaan palveluvaukset itäisen saariston virkistysaarista. Rinnakkaisprojekteina etenivät saaristohuollon kehittäminen ja luontopalvelulinjaus.

Helsinkiiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Olemme valmistelleet uusissa osayleiskavaissa kaupunkirakenteen uudistamista ja siihen liittyviä toimia, kuten kaupunkirakenteen tiivistämistä, palvelujen saatavuuden parantamista sekä joukkoliikenteen edellytysten edistämistä. Kaupunkirakenteen uudistaminen edistää kestäviä ja terveyden kannalta tärkeitä kulkumuotoja ja parantaa viherverkoston kokonaisuuden säilymistä ja kehittymistä. Lisäksi olemme laatineet asemakaavoitusta varten melu- ja ilmanlaatuservelytyksiä ja kehittäneet niihin liittyviä menetelmiä.

Aloitimme tavoitteiden mukaisesti Herttoniemen liikuntapuiston, Mustikkamaan liikuntapuiston, Pirkkolan yleisurheilukentän sekä Tuomarinkylän ratsastuskenttien suunnittelun. Viikin kentän suunnittelu päästään aloittamaan vasta alkuvuodesta 2023, eikä Laajasalon liikuntapuiston yleissuunnitelmaa myöskään ole aloitettu johtuen käynnissä olevasta maankäytön suunnittelusta sekä raitiotiehallin toteutuksen siirtymisestä 2030-luvulle. Olemme myös kehittäneet lähiliikuntapaikka-verkoston ja siitä laadittu selvitys on valmistunut. Selvitys viedään lautakuntaan vuoden 2023 alussa, kunhan se on ensin käsitelty kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnassa.

Olemme lisänneet penkkejä kaduille ja puistoihin liikkumisen helpottamiseksi etenkin viher- ja virkistysalueilla. Kehittelemämme levähtämispaikkojen verkosto mahdollistaa rohkeampaa viher- ja virkistysalueiden käyttöä epävarmemmin liikkuville.

Paransimme koulupihojen liikkumisolosuhteita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan esitysten mukaan. Perusparannuksia jatketaan ja pihasuunnitteluohjeistusta tullaan päivittämään toimialojen yhteistyössä.

Tukiasumisen ja asunottomien asuntoasioiden kehittämiseksi tiivistimme yhteistyötä niin sosiaali- ja terveystoimialan kanssa kuin toimialan sisäisesti. Liikuntapalveluiden kanssa on suunnitellusti tehty yhteistyötä Helsingin yleisten uimarantojen veden laadun turvaamiseksi. Terveystoimialan valvontaa kohdensimme riskinarvioinnin mukaisesti yleisiin uima-allastiloihin ja uimarantoihin.

Savuton Helsinki ja Savuton Suomi 2030 -hanke ovat toteutuneet suunnitellusti tupakka- ja lääkelain mukaisella valvonnalla, riskiperusteisesti kohdennetuilla

tarkastuksilla sekä laajoissa yhteistyöverkostoissa vaikuttamisella.

Kuntalaisten tekemien asunnon terveyshaittaa koskevien ilmoitusten käsittelyajat saimme lyhennettyä tavoitteen mukaisesti.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma päivitettiin kaupunkistrategian linjausten mukaisesti vaikuttavammaksi keskittyen energiaratkaisuihin, liikkumiseen sekä kaupunkirakentamiseen. Päivitetty ohjelma tähtää isoon systeemiseen muutokseen kokeilun ja pilotoinnin sijaan. Jatkossa toimenpiteitä päivitetään vuosittain ja niiden valmistelu sidotaan osaksi talousarvioprosessia. Ohjelman toteutumista seurataan keskeisten indikaattorien avulla ja ohjelma toimii samalla myös Helsingin ilmastobudjettina. Kunnianhimoinen ilmastovastuu -ohjelmaryhmä aloitti toimintansa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisessa keskityttiin edistämään sopeutumislinjauksissa priorisoituja toimenpiteitä, joita ovat luonnontekainen hulevesien hallinta, ilmastonkestävä rakentaminen ja peruskorjaus, viherrakenteen vahvistaminen ja ilmatoriskien hallinta osana kaupungin johtamisjärjestelmää. Ilmastonmuutoksen sopeuttamisen toimenpiteet etenivät osittain, sillä hulevesityön toimintamalli ei ole vielä integroitunut riittävän tehokkaasti toimialan palvelukokonaisuuksien toimintaan. Kunnianhimoinen ilmastovastuu -ohjelmaryhmä aloitti toimintansa ja siellä linjattiin, että sopeutumistyön tehostamiseksi sopeutumiselle tullaan laatimaan kevään 2023 aikana kokonaistarkastelu.

**Hiilineutraali Helsinki
-päästövähennysohjelma
päivitettiin
kaupunkistrategian
linjausten mukaisesti
vaikuttavamaksi**

**Varauidimme
ilmastonmuutoksen
vaikutuksiin ja torjumiseen
liittyen lisääntyviin
merivesitulviin ja
merenpinnan nousuun**

Ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua koskevia lukuisia tavoitteita edistettiin onnistuneesti. Kehitimme valaistuksen toimintatapoja osana ilmastovastuuta ja kaupunkitilan parantamista. Ranta-alueille laadittuja valaistusperiaatteita on sovellettu esimerkiksi Hesperianpuistossa ja rantaraitilla Hietaniemen kohdalla. Valaistuksen muuttaminen lediperustaiseksi on viety päätöksentekoon alkuvuodesta, ja valaistuksen suunnitteluprosessia ja toimintatapoja on kehitetty. Häiriövalon vähentämiseksi olemme myös ottaneet käyttöön uuden ohjausprotokollan uusissa valonlähteissä. Lisäksi olemme jalkautuneet tarkastelemaan nuorten käyttämien puistoalueiden valaistuspuitteita yhdessä jalkautuvan nuorisotyön ja nuorisopoliisin kanssa.

Osallistuimme myös biohiilen käytön tutkimushankkeeseen Aalto-yliopiston kanssa, ja edistimme monin tavoin kiertotalouden tietäntä tavoitteiden toteuttamista puistosuunnittelussa. Myös LUMO-ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen on edennyt suunnitellusti.

Selvitimme tuulivoiman toteuttamisen edellytyksiä Helsingissä ja toteutimme tätä varten myös ympäristöministeriön rahoittaman selvityksen. Lisäksi olemme olleet mukana esimerkiksi kehittämässä maalämmön tehokkaampaa hyödyntämistä energianlähteenä, ja kehittäneet yhdessä muiden palvelujen kanssa ilmastovaikutusten arviointiosaamista sekä hulevesien hallintaa.

Kaupungin pitkän aikavälin kasvuennusteisiin olemme vastanneet kestävällä tavalla. Olemme aloittaneet neljän uuden osayleiskaavan laatimisen, jotka tiivistävät kaupunkirakennetta ja edistävät kestäviä liikkumismuotoja. Vartiosaaren osayleiskaavassa korostuvat virkistykseen ja kulttuuriympäristön ohella

luonnonsuojelun tavoitteiden edistäminen, ja Östersundomin osayleiskaavassa luontoarvojen suojelutavoitteet sekä niiden yhteensovittaminen tulevan rakentamisen kanssa.

Kaupungin tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteensovittamisen haasteen ratkaisemiseksi on tehty mittava toimialatasoinen kehittämistyö.

Varauduimme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja torjumiseen liittyen lisääntyviin merivesitulviin ja merenpinnan nousuun, ja osallistuimme siihen liittyvään seudulliseen yhteistyöhön. Edistimme kiertotaloutta ja vähähiilisiä ratkaisuja maankäytön suunnittelussa sekä edistimme uusiutuvan energian edellytyksiä. Kaupunkirakenteen hiilijalanjäljen laskemiseksi ja vähähiilisempien ratkaisujen ohjaamiseksi on otettu käyttöön HAVA 2.0 -työkalu, ja sen jatkokehittelyä jatketaan yhdessä muiden kaupunkien kanssa.

Luonnostelimme selvityksen, jossa on tunnistettu erilaisia keinoja ja niiden vaikuttavuutta tarvittavien liikenteen päästövähennysten toteuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Toteutimme julkisten sähköautopaikkojen osalta kilpailutuksen, jonka myötä käynnistyi uusien latauspaikkojen rakentaminen. Latauspaikkojen rakentaminen tulee viivästymään, sillä latauslaitteiden toimitusajat ovat pitkiä, ja luvituspöytäkirjoissa on ollut epäselvyyksiä. Ensimmäiset latausasemat saadaan käyttöön kevään 2023 aikana ja tavoitteena on, että kaikki kilpailutetut asemapaikat olisivat käytössä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Toimialalla laadittiin vuoden aikana kierto- ja jakamistalouden tietkartta. Lisäksi koordinoimme kiertotalousverkoston toimintaa.

Ympäristö- ja lupajaoston hyväksyttäväksi on valmisteltu viisi luonnonsuojelualuetta.

Viimeistelimme Helsingin vedenalaisen luonnon arvottamisen ja käytämme tuloksia vedenalaisten luonnonsuojelualueiden tunnistamisessa.

Seurasimme vesistöjen ja merialueen tilaa ja hyödynnämme tuotettua tietoa kaupungin merellisen strategian toteutuksessa, ympäristön tilan arvioinnissa sekä kaavoituksessa. Huolehdimme kaupungin Itämeri-toimenpideohjelman (2019–2023) toteuttamisesta tavoitteiden mukaisesti. Valmistelimme päätöksentekoon roskaantumisen hillinnän ohjelman ja koordinoimme sen toteutumista. Jatkamme roskaantumisen hillinnän verkoston kehittämistä. Toteutimme ympäristön- ja vesiensuojelun sekä jätehuollon lakisääteistä ympäristövalvontaa, mutta resurssihaasteiden vuoksi tavoitteita ei kaikilta osin saavutettu. Resurssia jouduimme siirtämään lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyyn ruuhkautumisen vuoksi.

Energiarenessanssitiimi on jatkanut onnistuneesti taloyhtiöiden neuvontatyötä. Energiakaivojen käsittelyprosessia on kehitetty asiakaslähtoisemmäksi toimialan yhteisprosessina.

Toimialan ympäristöohjelma laajennettiin koskemaan kaikkia kestävä kehityksen osa-alueita (YK:n 17 kestävyden tavoitetta). Toimialan johtoa ja henkilöstöä osallistettiin suunnitteluun ja jalkauttamistyö projektoidaan ja viedään päätökseen vuonna 2023. Luonnonhoidon linjausten vuorovaikutus toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Saavutimme asuntotuotannolle ja palvelutiloille asetetut Hiilineutraali Helsinki -tavoitteemme. Kaikki käynnistyneet asuntotuotannon uudisrakennushankkeemme ovat olleet tavoitteiden

mukaisesti A-energialuokkaa ja peruskorjaushankkeille asetettujen energiatavoitteiden toteutuvat suunnitellusti.

Kaupungin palvelutiloissa on tehty pitkäjänteistä energiatehokkuustyötä. Energiakriisin johdosta laadimme nopeasti toteuttavat energiansäästöä tehostavat energiatehokkuussuunnitelmat palvelutilojen käyttöön ja yleisille alueille sekä otimme ne käyttöön. Nopeutimme energiansäästöinvestointeja.

Laadimme ohjeistuksen ilmastomuutokseen sopeutumisen huomioon ottamisesta tilahankkeissa. Päivitimme vuonna 2020 laaditut purkuohjeet.

Kehitimme infrarakentamisen päästölaskentaa ja päästölaskennan pilotointi on käynnissä 15 infrakohteessa. Käynnistimme vähäpäästöisen työmaan pilotin ja otimme käyttöön vähäpäästöisyyden vaatimukset kaupungin oman tuotannon uusissa urakoissa.

Edistimme myös erilaisia ekologisen verkoston osa-alueita. Siniverkostoselvitys on valmistunut, ja se julkaistaan tammikuussa 2023. Lisäksi olemme valmistelleet työkalupakkia kaupungin niittyverkoston hoitoon ja ylläpitoon liittyen.

Jatkoimme kaupungin massojen hallinnan massatietokantaohjelman pilottia ja sen toinen vaihe on käynnissä. Käynnistimme kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen toimenpideohjelman päivitystyön, joka jatkuu vuonna 2023.

Laajensimme pyöräilyväylien sekä jalankulku- ja pyöräilyväylien tehostettua talvihoitoa 12 kilometrillä pyöräilyn pääreitistöllä. Kokonaispituus on nyt 95 km.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Edistimme kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta muun muassa asemakaavoituksen keinoin, ja kaavahankkeet ovatkin edenneet suunnitellusti. Olemme laatineet lähes 400 000 k-m²:ä asemakaavoja esikaupunkien täydennysrakentamiseksi, joka ylittää selvästi asetetun tavoitteen (280 000 k-m²). Ympäristövaikutus- ja luontoasiantuntijat osallistuivat toimialatasoiseen kaavayhteistyöhön aktiivisesti.

Liikenneturvallisuutta on parannettu tavoitteen mukaisesti aloittamalla Liikenneturvallisuuden kehittämisohjelma (2022–2026). Lisäksi pääkatujen ja alueellisten kokoojakatujen suojatiet on kartoitettu ja kerätty lista huonon turvallisuusluokan suojateistä, ja näille on laadittu toimenpide-ehdotuksia. Lisäksi liikenneturvallisuutta on edistetty kahdella alueellisella liikenneturvallisuusselvityksellä, joista Kruununhaan selvitys on julkaistu ja Konalan selvitystä viimeistellään.

Olemme jatkaneet Merellisen Helsingin kehittämistä, ja itäisen saariston osalta on laadittu suunnitellusti saarikortteja yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. Kehitimme lähiliikuntapaikkoja laatimalla lähiliikuntapaikkojen tyyppikuva ja periaatteet. Viestimme aktiivisesti eri kaupunginosien tarjoamista lähiluontopalveluista.

Kaupunginosien erityispiirteet huomioitiin rakentamisen ohjauksessa (alueelliset korjaustapaohjeet, kaupunkikuvatyöryhmä). Laadimme kaupunkitasoisen kiinteistö- ja toimitilaturvallisuusohjeen, joka odottaa vielä kanslian hyväksyntää. Solmimme kaupunkitasoiset turvallisuuden puitesopimukset, joiden avulla kehitimme kaupungin toimitilojen

turvallisuuspalveluita. Edistimme yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa yhteisillä työryhmillä.

Asuntotuotannon hankesuunnitelmia teimme 737 kappaletta, alkuperäinen tavoite oli 1 448. Tavoitteeseen ei päästy, koska korkeiden kustannusten takia osassa hankkeita hankesuunnittelu kesti pitkään, lisäksi kolme hanketta ei voinut edetä muista syistä. Hankkeet suunniteltiin tavoitteita vastaaviksi eli suunnittelussa huomioitiin monipuolinen hallintamuoto- ja asuntojakauma.

Asukasvalinnat tehtiin ottaen huomioon alueen olosuhteet, lisäksi huolehdimme, että yhdenvertaisuus on toteutunut. Helsingin kaupungin omiin Ara-vuokra-asuntoihin liittyvät asukasvalintakriteerit hyväksyttiin kaupunginhallituksessa.

Kohdensimme viranomaisvalvontaa ja tarkastuksia riskiperusteisesti kaupungin ja kaupunkilaisten terveellisyys- ja turvallisuuden varmistamiseksi (elintarvikkevalvonta, petokset, eläintautivalvonta, talousveden laatu, tupakka- ja lääkevalvonta). Tehokkaalla pysäköinninvalvonnalla vaikutimme liikenneturvallisuuteen.

Teimme yhteistyössä nuorisotoimen kanssa kyselyn, jossa kartoitimme pelon paikkoja pimeään aikaan. Kyselyn tuloksia hyödynnämme jatkossa kohteiden valaistusparannuksissa. Saimme valmiiksi ulkovalaistuksen suunnitteluohjeen.

Toimialan valmiussuunnitelman laatiminen toteutui pääosin suunnitellun mukaisesti. Valmiussuunnitelman yleinen osa valmistui ja se on toimialan johdon käsittelyssä alkuvuodesta 2023. Kriittisten toimintojen tunnistaminen on viimeistelyä vaille valmis. Varautumi-

Olemme suunnitellusti
vaikuttaneet
kaupunkirakenteen
kestävään uudistumiseen
bulevardikaupunkien
suunnittelulla ja alkavilla
osayleiskaavoilla

seen ja turvallisuuteen liittyvää harjoittelua on toteutettu ja koulutusmateriaalia on laadittu. Varsinaisen harjoitussuunnitelman laadinta yhteistyössä muun kaupunkikonsernin kanssa siirtyy vuodelle 2023.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala vaikuttaa monella tavalla kaupunkirakenteen kestävään uudistukseen. Tärkeitä kohteita olivat esimerkiksi bulevardikaupunginosien suunnittelu ja osayleiskaavahankkeet. Vastaamme myös uudistuvien alueiden teknistaloudellisten edellytysten suunnittelusta. Asemakaavoituksen osalta olemme edistyneet suunnitellusti Itäkeskuksessa, Vuosaarella, Tapanilassa, Oulunkyläntien ympäristössä ja Vattuniemessä. Eteläsataman itäosan ja Katajanokan suunnitteluperiaatteet valmistuvat vasta 2023 aikana.

Asuntotonttien luovutukselle asetettua 4900 asunnon tavoitetta ei saavutettu. Tontteja luovutettiin noin 2770 asuntoa vastaava määrä. Tavoitteesta jäämisen taustalla ovat esimerkiksi rakentamisen kustannustason nousu, mikä on heikentänyt selvästi säännellyn asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä, sekä muutokset yleisessä taloustilanteessa minkä vuoksi usean asuntohankkeen aloitukset ovat siirtyneet.

Samoin asuntotonttien hankevarauksille ja tontinluovutuskilpailuille asetettu tavoite (5600 asuntoa) toteutui vain osittain (4000 asuntoa). Taustalla vaikuttavat erilaiset syyt, kuten kilpailuaikataulujen tarkistaminen, kilpailutettavaksi aiottujen tonttien varaaminen muihin tarkoituksiin sekä osan vuotta vallinnut henkilöresurssivaje.

Tontinluovutuskilpailujen ulkoistamista on kehitetty laatimalla kilpailujen prosessikuvauksia sekä kokeilemalla ostopalvelua Kätilöopiston kilpailuohjelman laadinnassa.

Olemme myös edistäneet keskustan elinvoimaprojektia ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun osalta. Keskustan osalta on myös kehitetty yleisten alueiden palvelujen käytön linjauksia, päämääränä vahvistaa palvelujen yhden luukun periaatetta. Osana kokonaisuutta olevien Esplanadin ja Tokoinrannan case-tutkimukset valmistuivat suunnitellusti.

Kansallisen kaupunkipuiston suunnittelu sekä Helsingin viher- ja virkistysverkon käynnistäminen eivät ole edenneet. Hankkeelle ei ole osoitettu resursseja. Olemme edistäneet kaupungin toimivuutta ja kauneutta viher- ja katu-ympäristössä koko kaupungin osalta. Lisäksi olemme kehittäneet pääradan asemanseutuja niin kutsutun facelift-työn kautta yhteistyössä Liikenneviraston kanssa. Työ valmistui tavoitellusti ja on edennyt toteutussuunnitteluun.

Vuoden 2020 ja 2021 suosittujen jättiterassikeilujen jälkeen vuoden 2022 terassihankkeelle etsittiin Helsingin Kaupunkitilat Oy:n toimesta ulkopuolista operaattoria, mutta toimivaa vastuiden, kustannusten ja riskien jakautumisen mallia ei vielä onnistuttu operaattoriehdokaiden kanssa löytämään. Yhden jättiterassin sijaan Helsingin eri toreille nousi pienempiä yrittäjävetoisia yhteisterasseja. Nämä toteutettiin Hietalahdentorille ja useaan pienemmän mittakaavan kohteeseen. Kesästä 2023 eteenpäin jättiterassi on palaamassa Senaatintorille. Toteutukseen haetaan pidemmän aikavälin sitoutumista mahdollistavaa yhteistyömallia kaupungin, Helsingin Kaupunkitilat Oy:n ja ulkopuolisen operaattorin välille.

Ensimmäiset placemaking-pilotit toteutettiin kaupunkiudistusalueille (Ylä-Malmin tori ja Ala-Malmin puisto) sekä keskustaan (korttelipihojen työkalupakin toteutus ja sen pohjalta kilpailun valmistelu). Vuoden 2022 pilottien pohjalta on sovittu vuoden 2023–2024 kokeiluista ja niiden rahoituksesta. Toimintamallin luontia tukeva kaupunkisuunnittelujärjestelmän kuvauksen palvelumuotoiluhanke on valmistunut. Vuoden 2023 tapahtumien ja verkoston suunnittelu on käynnistetty. Myös yhteistyö Placemaking Europe -verkoston kanssa on käynnistynyt.

Linda Liukkaan kanssa toteutettavan Ruoholahden tietokoneteemaisen leikkipuiston lautakuntakäsittely on alkuvuodesta 2023 ja toteutusrahoitus on varmistettu vuosille 2023–2024. Erikoisleikkivälinekilpailutus ja urakoitsijan valinta käynnistyy alkuvuodesta 2023 ja viestinnän suunnittelu on käynnissä.

Helsingin muotoilupääkaupunkivuoden WDC10-kampanja toteutui suunnitellusti ja mediaraportti valmistuu tammikuussa 2023. Vuoden 2023 markkinointi- ja viestintätoimet ovat suunnittelussa.

Helsingin arkkitehtuuriohjelmaluonnos on ollut toimialan johdon käsittelyssä ja sen mukaiset viimeistelyt on tehty vuoden loppuun mennessä. Raportti siirtyy laajemmalle kommenttikierrokselle ja päätöksentekoon alkuvuonna 2023.

Huomioimme laadun ja arkkitehtuurin painoarvon asuntotuotantokohteiden suunnittelijavalinnoissa. Käynnistimme päiväkotien ja koulujen inventointi- ja arviointityön Opintiellä 2.0. Tunnistimme historiallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämiseen liittyviä toimen-

piteitä ja sovimme vastuutahot sekä teimme myös benchmarking-haastatteluja arvorakennusten määrittämiseksi.

Palveluverkko- ja tilaverkkosuunnittelun dynaaminen toimintamalli pilotoitiin Mellunkylän kaupunkiudistusalueella.

Pikku-Finlandia valmistui Finlandia-talo Oy:n väistötilaksi ja Finlandia-talon remontti käynnistyi.

Paransimme rakennuttamisen ja kunnossapidon prosesseja ja seurantaa kuvaamalla kunnossapidon ja rakennuttamisen pääprosessit. Katujen rakentaminen ei kaikilta osin päässyt käynnistymään investointiohjelman mukaisesti esimerkiksi pohjaolosuhteiden, suunnittelun myöhästymisen tai asemakaavavalitusten johdosta. Saimme valmiiksi liikennevalojen tietoliikenneverkon yleissuunnitelman. Otimme käyttöön aluerakentamiskohteiden logistiikkakartan konseptin ja saimme valmiiksi aluerakentamislogistiikan käsikirjan.

Kruunusiltojen työmaa eteni ja ensimmäiset raitiotiekiskot asennettiin Laajasalon Kruunuvuorenrantaan. Kruunusiltojen hankkeen viestintä on ollut ennakoivaa ja hankkeen hyväksyttävyyden on hyvällä tasolla. Sisäisen tarkastuksen raportin mukaisesti toimenpiteisiin liittyvä kehittäminen on käynnissä yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa.

Talvi oli huomattavan suuren lumentulon vuoksi haasteellinen, Jouduimme toteamaan sekä keväällä 2022 että joulukuussa 2022, että Helsingissä vallitsivat poikkeusolot. Olosuhteiden vuoksi havaitsimme kehittämistarpeita ja käynnistimme talvikunnossapidon kehittämisohjelman ja lumenhallinnan kehittämisprojektin. Saimme talvihoidosta myös paljon palautetta.

Onnistuimme hyvin katupölyn torjunnassa. Talven aikana käytetty hiektussepele saatiin poistettua kaduilta tavoiteajan sisällä, valtioneuvoston asettama ilmanlaadun raja-arvo ei ylittynyt ja ainoastaan Mäkelänkadun mittausasemalla ylitettiin ympäristöpalvelun asettama raja-arvo muutaman vuorokauden osalta.

Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjeohjelmaa ei käynnistetty, koska toimenpideohjelma hyväksyminen viivästyi.

Rakennusjärjestys valmisteltiin päätöksentekoon. Helsingin ilmansuojelusuunnitelmaa 2017–2024 ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa 2018–2022 toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Meluselvitys valmistui ja viettiin ympäristö- ja lupajaostoon lokakuussa 2022.

Osallistuimme kaupunkiyhteisiin toimintaprosessien kehittämishankkeisiin (katutöiden haittojen vähentäminen, asuntotuotannon sujuvoittamisprosessi, Luvat ja valvonta-palvelukerroksen kehittäminen). Valmistelimme yleisten alueiden ulkomainoslaitteiden kilpailutusta sekä yleisten alueiden mainonnan periaatteita. Yleisten alueiden terassikäytön ohjeet päätettiin lautakunnassa ja huolehdittiin sopimusten uusimisesta (500 kpl).

Valmistauduimme uuden kaupunkiyhteisen palautepalvelun käyttöönottoon, mutta toteutus siirtyi vuodelle 2023. Automatisoimme asukkaiden ilmoittamia yleisten alueiden vikailmoituksia. Kehitimme sekä paikan päällä tapahtuvaa asiointia että sähköisiä palveluita (mm. digiasteen nosto).

Huolehdimme kartta- ja rekisteriaineistojen laadun parantamisesta (kuntarekisteri, kantakartta), ilmakuvauksista ja kehitimme lakisääteisen geodeettisen runkoverkon ylläpitoprosessia.

Kaupunkisuunnittelun vuorovaikutusta parannettiin uudella kuukausittain järjestettävällä ulkoisen palvelutuottajan toteuttamalla vakimuotoisella tilaisuudella.

Makasiininrannan kilpailu on ratkaistu ja kilpailuun liittyvä viestintä toteutui suunnitelman mukaisesti.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Olemme selvittäneet toimenpiteitä pikaraitioliikenteen mahdollistamiseksi keskustan ja Länsisataman välisellä osuudella linjatosuunnitelman mukaisesti. Hankkeen nimi on täsmentynyt muotoon Pikaraitiotie Länsisatamasta Hakaniemeen. Yleissuunnitelman sisältö on tarkentunut ja työn varsinaista käynnistämistä on valmisteltu. Olemme myös edistäneet Länsi-Helsingin raitiotien hankesuunnittelua. Mannerheimintien suunnittelun yhteydessä pilotoitua hankesuunnitelmaa hyödynnetään Vihdintien ja Länsi-Helsingin raitiotien hankkeistamisessa. Lisäksi Mannerheimintien rakentamisen valmistelu on käynnissä, ja Länsi-Helsingin raitiotien hankkeistaminen on käynnistynyt Kaupunkiliikenne Oy:n toimesta. Kaisaniemenkadun ja Unioninkadun osuudet Kruunusillat-hankkeesta liitettiin osaksi Hakaniemi-Länsisatama-pikaraitiotiekokonaisuutta. Unioninkadun ja Liisankadun risteuksen osalta käynnistimme yleissuunnitelman laatimisen. Selvitimme Viikki-Malmi-pikaraitiotien erilaisten skenaarioiden kannattavuutta, ja kehitimme hankkeen kannattavuuden arviointimenetelmiä uusien näkökulmien kautta.

Sen sijaan tavoite Teollisuuskadun liikennesuunnitteluperiaatteiden laatimisen aloittamisesta ei toteutunut, vaan siirtyy vuodelle 2023. Suunnitteluysikön haastavassa henkilöre-

surssitilanteessa muita tehtäväkokonaisuuksia priorisoitiin tämän tavoitteen edelle. Samoin Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarungon valmistelu on viivästynyt.

Raitoliikenteen kehittämisohjelman osalta laadimme pysäkkijärjestelyjen rakennussuunnitelmia, joita vielä viimeistellään. Raitiotien ylityspaikkojen toteutuksen pilotointi on kuitenkin viivästynyt.

Älyliikenteen kehittämisohjelmaa on toteutettu monen toimenpiteen osalta onnistuneesti. Osallistuimme liikenteen historiatiedon ja reaaliaikatieiden tietoaalustan kehitykseen. Lisäksi sisäiseen käyttöön tarkoitettu karttakäyttöliittymä liikennevalojärjestelmästä kerättävän liikennemäärätiedon hyödyntämiseksi on valmistunut. Veimme myös päivitetty pysäköintipolitiikan linjaukset aikataulutetusti päätöksentekoon, ja aloitimme pilotoinnit kadunvarsipysäköinnin käyttötaselaskennoille siten, että niiden tuloksia päästään hyödyntämään päätöksenteossa 2023. Liikennevalo-ohjauksen periaatteet -työn luonnosta on valmisteltu, ja se viimeistellään vuonna 2023. Pohjoisbaanan yleissuunnitelma valmistui, ja Itäbaanan yleissuunnitelmaa valmistellaan vielä 2023 alussa. Otimme käyttöön väliaikaisten pyöriteiden suunnitteluohjeen, jota hyödynnetään katuhankkeiden ja muiden työmaiden ohjauksessa.

Olemme jatkaneet satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista yhdessä Sataman ja kaupunginkanslian kanssa. Selvitimme yhdessä muiden palveluiden kanssa satamatunnelin suunnitellun lähtötiedoksi vaihtoehtoja, jotka mahdollistavat Salmisaaren myöhemmän maankäytön toteuttamisen. Osallistuimme myös Eteläsataman satamatoimintojen vetäytymissuunnitel-

man ohjaukseen ja Makasiinirannan konsepti- kilpailun arviointiin.

Kehitimme ulkovalojen ohjausta ja sen myötä ulkovalojen himmentäminen on mahdollista. Uusi vedenpinnan korkeuden sensorointilaitteisto kehitettiin, ja se asennetaan alkuvuodesta 2023.

Osallistuimme pysäköintipolitiikan valmisteluun. Varaudimme pysäköintipolitiikan toteuttamiseen kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen, muun muassa valmistelemalla pysäköintitunnuksen hinnan muutosta. Valmistelimme jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönottoa ja vakiinnutimme kodinhoitajien pysäköintitunnuksen.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Aloitimme 1 131 asunnon peruskorjauksen ja 603 uuden asunnon rakentamisen. Asunto- tuotannon tavoitetta 1 500 uudesta asunnosta ei onnistuttu saavuttamaan. Uudishankkeiden urakkahinnat ovat olleet pääsääntöisesti liian korkeita Ara-hintatasoon, eivätkä hankkeet ole siksi edenneet.

Toteutimme asukastyytyväisyyskyselyitä suunnitelman mukaisesti. Valtakunnallinen yhdyskuntatekniset palvelut -kyselyn tulokset on analysoitu ja käyty läpi asiantuntijoiden kesken. Puistojen osalta asukastyytyväisyyden tavoite toteutui, mutta katujen osalta asukastyytyväisyyden tavoitearvoa ei aivan saavutettu. Runsaslumina talvi heikensi katujen osalta asukastyytyväisyyttä. Toimialan omat talvikauden ja kesäkauden kyselyt on tehty ja tulokset on käyty läpi kunnossapitöyksikössä.

Katutöiden haittojen vähentämiseen liittyvä sopimusasiakirjojen kehittäminen valmistui.

Asukasvalintakriteerejä
uudistettaessa
huomioitiin erityisesti
yhtenäisyysskysymykset.

Valitsimme Vuoden katutyömaaksi Kaisan-tunnelin. Kruunusillat-allianssin yhteydessä kehitettiin työaikaisten liikennejärjestelyjen toimivuutta mittaava MVR-tyyppinen mittari (TLJ). Mittari on yksi Kruunusillat-allianssin onnistumisen mittari. Katuhankkeiden aktiivinen ja ennakkoiva viestintä toteutui suunnitelman mukaisesti.

Aloitimme tapahtumasähköjen maksutapojen laajentamisen ja uusien tapahtumasähköpisteiden kehittämisen. Tämä työ jatkuu vuonna 2023. Kioskisähköt siirtyivät kaupunkiympäristön toimialan vastuulle.

Yritysasiakkaiden asiakaspalvelua kehitettiin luomalla asiointireseptejä tyyppisimpiin yrittäjien asiointitarpeisiin. Valmisteltiin yritysasiakkaiden asiakaspalvelun käsikirja sekä koulutettiin oma henkilökunta. Hel.fi -sivuille on rakennettu erilliset yritysten luvat ja tilat -sivusto. Kesäterassi-, parklet- ja talviterassisopimukset uudistettiin uuden sopimuskauden mukaisiksi.

Terveysturvallisuuden neuvonnan vaikuttavuutta pystyttiin kasvattamaan varautumalla muutokseen riittävillä resursseilla, kehittämällä vaikuttavampia neuvontatapoja ja tiivistämällä yhteistyötä sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Elintarvikevalvonnan jatkuva asiatytyväisyyden seuranta toteutui suunnitellusti ja asiakaspalvelu on tutkitusti hyvällä tasolla. Elintarvikelain mukaisen valvonnan perusmaksun myötä varauduttiin toimijoiden neuvontatarpeen kasvuun organisoimalla elintarvikeneuvonta omaksi tiimiksi ja tiivistämällä yhteistyötä yritysneuvojen ja rakennusvalvonnan kanssa elintarvikealan toimijoiden ennakkoneuvonnassa. Elintarvikeneuvontatiimin toiminta

on lähtenyt hyvin käyntiin, mikä näkyy tiimin tuloksissa (esim. tarkastusmäärät, ilmoitusten käsittelyajat).

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Asukasvalinnat kaupungin vuokra-asuntoihin tehtiin yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen. Asukasvalintakriteerejä uudistettaessa huomioitiin erityisesti yhdenvertaisuuskysymykset. Tarjoamme välineet tiedolla johtamiseen segregaatoin ehkäisemiseksi (paikkatoaineistot ja -analyysit, tilastotyökalu).

Esteettömyyden edistäminen on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Esteettömyyden nykytilan arviointi valmistui toukokuussa 2022, ja se käsiteltiin kaupungin esteettömyystyöryhmässä. Tiedonkeruu sisälsi kyselyn ja haastatteluita eri toimialojen ja kanslian johdolle. Arviointia hyödynnetään kaupungin esteettömyyden edistämiseksi tehtävän työn kehittämiseen tulevana vuosina. Esteettömyyslinjaukset hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 27.6.2022 ja niiden toteuttamisen käynnistymistä on edistetty kaupunkitasoisen esteettömyystyöryhmän kautta. Esteettömyyslinjausten kaupunkitasoista raportointia varten on luotu raportointityökalu. Linjausten edistämisen tavat esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle tammikuussa 2023.

Osallistuimme Fiksu kaupunki -kehityshankkeisiin Malminkartanossa ja Malmilla. Hankkeessa luodaan ratkaisuja ja palveluita, jotka helpottavat asukkaiden arkea, luovat yrityksille uusia mahdollisuuksia ja edistävät hiilineutraalia kaupunkia.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Saavutimme talousarviossa ulkoisille maanvuokratuloille asetetut tavoitteet. Maanvuokratulojen toteuma on 268 miljoonaa euroa, ja maanmyyntitulojen toteuma 84 miljoonaa euroa. Sähkötalon ja Tennispalatsin myynnit eivät edenneet aikataulussa, mutta myyntiprosessit ovat neuvotteluvaiheessa. Myynnit oletettavasti toteutuvat kevään 2023 aikana. Tavoite ottaa käyttöön infrahankkeiden kustannuslaskentapalvelun hankeosalaskenta ei toteutunut, vaan käyttöönotto siirtyi vuoden 2023 puolelle.

Kehitimme myös asuntotonttien maanvuokraukseen sisältyvien subventioiden läpinäkyvyyttä kaupunginvaltuustossa hyväksytyjen asuntotonttien sekä asumista palvelevien tonttien yleisten maanvuokrausperiaatteiden kautta.

Asuntotuotannossa käynnistimme peruskorjaushankkeiden kustannushallintapalvelun pilotoinnin, palvelun avulla hallitaan ja ohjataan hankkeen budjettia pysymään tavoitebudjetissa.

Aalto-yliopiston kanssa toteutettiin tutkimushanke, jossa tutkittiin Helsingin kouluhankkeiden neliökustannushintoja. Pilotoimme TVD-työkalua kustannusten ohjauksessa ja vuoden 2023 alusta käyttöönotettavan projektihallintajärjestelmän osana olevaa Scudo Pro -järjestelmää hankkeiden kustannusseurannassa ja ennustamisessa.

Otimme käyttöön tavoitehinnan noudattamishojeen palvelutilojen uudishankkeissa. Tavoitehintamenettely soveltuu perusrannuksiin huonosti, koska korjausasteet ja

elinkaaritavoitteet vaihtelevat huomattavasti. Menetelmä on otettu käyttöön, mutta tavoitehinnan saavuttaminen etenkin Ukrainan tilanteen aiheuttaman hinnannousun takia on erittäin vaikeaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 3.10.2022 kaupungin toimitilojen sisäisessä vuokrauksessa noudatettavat pääomavuokrien määrittämisen periaatteet. Otamme uuden vuokramallin käyttöön vuoden 2023 alusta.

Toimitilastrategian toteuttaminen eteni merkittävästi linjausten 1 ja 4 osalta, joiden tavoitteena on vahvistaa kaupungin omistajaohjausta ja kuvata tahtotilaa tiloihin liittyen. Ohjausasiakirjoista valmistuivat hyväksyttäväksi Omistajapoliittiset linjaukset, Tilahankkeiden käsittelyohje sekä Uusi vuokramalli ja sisäisen vuokran käsikirja viimeisteltiin. Linjauksessa 3 edellytetty tilaomaisuuden arvojen toteuttamiseen liittyvä arvoprosessi käynnistettiin ja ensimmäisessä vaiheessa siihen osallistettiin Tilat-palvelun henkilökunta. Tilojen arvottaminen valmistui ja luopumisesta liittyvien prosessien (linjaus 6) kehittämistä selvitettiin. Tulosten perusteella on ryhdytty toimenpiteisiin. Kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun (linjaus 7) liittyvien toimenpiteiden edistäminen jatkuu.

Kehitimme kiinteistöhuollon sopimuksia ja keväällä 2023 saadaan ensimmäinen näiden pohjalta kilpailutettu kiinteistöhuollon puitesopimus voimaan. Saimme valmiiksi vuonna 2021 aloitetun korjausvelan haltuunotto-ohjelman.

Teknisen palvelustrategian talonrakennuttamisen kehittämisen toimenpiteiden vaiheittainen käyttöönotto ei toteutunut täysin, ja työ jatkuu vuonna 2023.

Osallistuimme Fiksu kaupunki -kehityshankkeisiin Malminkartanossa ja Malmilla. Hankkeessa luodaan ratkaisuja ja palveluita, jotka helpottavat asukkaiden arkea

Infrarakentamisen allianssihankinnan kehittämisen toimenpiteitä edistetään yhteistyössä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa. Kanslian hankintaoikeudellinen tarkastelu on valmistunut ja käyty läpi kanslian kanssa. Toimialan ja Kaupunkiliikenne Oy:n yhteinen kehitystyö jatkuu 2023.

Katujen omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen eteni katuomaisuuden tilanhallinnan osuudella. Viheralueiden omaisuudenhallintasuunnitelman laadinta viivästyi resurssivajeen takia ja työ siirtyi vuodelle 2023. Aloitimme toiminnallisten alueiden turvatarkastuskäytäntöjen toimintamallin kehittämisen. Työ viivästyi resurssivajeen takia ja jatkuu vuonna 2023.

Saimme valmiiksi yleisten alueiden kunnossapidon kehittämissuunnitelman ja laajensimme suunnitelman mukaisesti kilpailutettavia urakoita Kaarelan ja Suutarilan alueilla.

Valmistelimme Palvelut ja luvat -palvelukonaisuuden siirtymisen nettobudjetoiduksi talousarviokohdaksi. Tarkastelimme palvelukonaisuuden taksat ja maksut ja huolehdimme kustannusperusteisuuden laskennasta. Tunnistimme kehitettävät talouden prosessit (mm. seuranta ja laskutus). Toiminnan läpinäkyvyyden ja toimintaprosessien sujuvoittamiseksi tehtiin nettobudjetoinnin valmistelun yhteydessä talouden ja toiminnan järjestämisen osalta tarkasteluja ja kuvattiin (kaupunkimittauksen perusprosesseja) ja leanattiin tarvittavia prosesseja (ympäristövalvonnan haittailmoitusprosessi ja pilaantuneet maat).

Elintarvikealan ja terveydensuojelun valvontakohteille tuli valvonnan perusmaksut vuoden 2022 alusta ja vastaavasti vahvistimme ohjausta ja neuvontaa. Vahvistimme yhteis-

työtä Viron viranomaisten kanssa pienentääksemme virolaisten ajoneuvojen haltijoiden aiheuttamia luottotappioita pysäköintivierhe- maksujen maksamattomuudesta. Valmistelimme pysäköintitunnusten verkkokauppaa sekä uuden toimintajärjestelmän hankintaa.

Vahvistimme kiinteistöverokannan tietoperustaa kiinteistö- ja rakennustietoprojektin avulla, jotta kykenimme varmistamaan kiinteistöverotuksen oikeellisuuden ja kiinteistöverokannan kasvattamisen. Yhteensä noin 7 500 rakennuksen tiedot on tarkistettu ja niiden vuosittain toistuva kiinteistöverotulojen määrä on noin 0,8 M€.

ICT-hankintojen sujuvuutta edistävän ICT-allianssimallin alustava valmistelu eteni, mutta rajausta ja toteuttamista päätettiin siirtää. Allianssiin tehty valmistelu mahdollistaa asiaan palaamisen lyhyelläkin aikataululla, kun toimialan seuraavan digitalisaatiovision ja tiekartan valmistelu on edennyt vuonna 2023. ICT-investointien parempaa näkyvyyttä edistävän johdon työpöydän kehittäminen eteni suunnitellusti ja ICT-investointien työpöytä on valmis. Raportoinnin osaamista kehitettiin koulutuksin.

Hankintojen taloudellisen vastuullisuuden edistämisen osalta elinkaarimuistio on pääsääntöisesti käytössä kategoriakohtaisesti. Aidot taloudellisen vastuullisuuden tavoitteet eivät ole vielä systemaattisesti käytössä kaikissa kilpailutuksissa. Pienhankintarajan nosto vietiin kaupunkitasoiseen päätöksentekoon.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Palvelussuhdeasuntojen vuokranmääritysmalli uusittiin aikaisempaa houkuttelevammaksi.

Kehitimme työsuhteasuntojen prosessia ja osallistuimme aktiivisesti kaupunkitasoiseen työsuhteasumisen kehittämiseen.

Huolehdimme eri palveluissa, yksiköissä ja tiimeissä työhyvinvoinnin kehittämistä kiinnittäen erityistä huomiota työyhteisöihin, joiden arviot henkilöstökyselyissä ovat olleet muita heikkomat. Teimme tarvittavia organisaatiomuutoksia (pysäköinninvalvonta, alueiden käyttö ja valvonta) ja jatkoimme palveluissa valmentavan johtamisen kehittämishankkeita.

Edistimme työturvallisuutta toimitilamme aulassa työskentelevien työyhteisöjen osalta valmistelemalla laajalla yhteistyöllä Turvallisemman tilan käsikirjan. Valmistelimme pysäköinninvalvonnan haalarikamerahankintaa, mutta hankinta siirtyi tietosuoja-arviointien vuoksi vuodelle 2023.

Henkilöstösuunnittelulla edistimme resursien tarkoituksenmukaista kohdentumista. Henkilöstösuunnitelmat ja osaamisen kehittämissuunnitelmat on päivitetty ja käsitelty henkilöstötoimikunnissa. Toimialan yhteenvedo kriittisten tehtävien täyttösuunnitelmista valmistui. Henkilöstösuunnitteluprosessin kehittämistä jatketaan osana toimintaympäristöanalyysiä ja talousarvioprosessia vuonna 2023.

Toimialan henkilöstön saatavuushankkeen toimenpiteitä olivat rekrytointikampanjoihin ja viestintään panostaminen (työntekijälähettilästoiminta, rekrytointiklinikat, löydä osaaja -palkkio), työnantajakuvan palauttaminen tukemalla esihenkilöitä rekrytointien sekä viestinnän osalta erilaisin toimenpitein, urasivujen uudistaminen hakijaystävällisemmäksi, kansainvälisen osaamisen rekrytointin kehittäminen ja tunnistaminen, vaikuttaminen tulevien

työntekijöiden osaamiseen, systemaattisen yhteistyön suunnittelun käynnistäminen valittujen oppilaitosten kanssa (Metropolia, Aalto-yliopisto), kaupunkiyhteisen palkkakehitysohjelman valmisteluun osallistuminen sekä henkilö- ja tehtäväkiertomallin lanseeraus ja urapolkumallikuvauksen laatiminen. Henkilöstön saatavuuden edistämiseksi ja uusien osaajien löytämiseksi on käytössä Löydä osaaja -palkkio toimialan omalle henkilöstölle (vinkkejä annettiin 18, joista viisi on johtanut rekrytointiin).

Työnantajakuvaan liittyviä toimenpiteitä edistettiin aktiivisesti muun muassa Duunitorin kanssa (artikkeli, haastatteluvideot ja esittelyvideo Kympin toimitiloista) ja kampanjointi alkoi lokakuussa. Rekrytointiklikkoita järjestettiin säännöllisesti ja lisäksi houkutteleva työpaikkailmoitus -työpaja toteutetaan vuoden 2023 alussa. Henkilö- ja tehtäväkiertomallit ovat käytössä ja niitä markkinoidaan aktiivisesti ennen onnistumiskeskustelua. Urapolkumallien kuvaus käsiteltiin Kympin saatavuusryhmässä marraskuussa. Esihenkilöille laadittiin eri tehtäviin räätälöityjä rekrytointipaketteja (mm. vinkkejä toimivista rekrytointikanavista). Oppilaitosyhteistyön konkreettisista yhteistyömuodoista ja opiskelijaryhmistä sovittiin palveluittain.

Palkkakehitysohjelma toteutettiin kaupunkiyhteisessä valmistelussa, kohdennus yhteensä 72 tehtävään toimialalla. Palkkajärjestelmän kehittämisen osalta tehtävän vaativuuden arvioinnin TVA-järjestelmän kehitys on kesken. Kunta-alan sopimusratkaisu tuo mahdollisuuksia palkkajärjestelmän kehittämiseen paremmin vasta vuonna 2023.

Kaupunkiyhteiseen digitaaliseen oppimisympäristöön Oppivaan toteutettiin pilottina raken-

Hyvä johtaminen ja lähiesihenkilötyö ovat kehittyneet edelleen parempaan suuntaan

nusvalvonnan perehdytysmateriaali. Uuden työntekijän työhöntuloprosessia koskeva projekti on käynnissä ja prosessin sujuvoittaminen jatkuu vuonna 2023.

Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden edistämiseksi henkilö- ja tehtäväkiertomallit ovat käytössä ja mallien markkinointia tehdään onnistumiskeskusteluiden yhteydessä. Systemaattisen yhteistyö käynnistyi valittujen oppilaitosten kanssa (Metropolia, Aalto-yliopisto) ja oppilaitosyhteistyön konkreettisista yhteistyömuodoista ja toimenpiteistä sovittiin palveluittain.

HR-resurssien kohdentamisessa priorisoitiin päivittäistä esihenkilötyön tukea. Palvelukokonaisuuksien esihenkilöfoorumeilla on käsitelty kullekin palvelukokonaisuudelle ajankohtaisia henkilöstöjohtamisen teemoja.

Työhyvinvointiin liittyvät asiat kytkettiin vahvasti koko henkilöstölle suunnattuihin valmennuksiin ja koulutuksiin sekä johdon ja esihenkilöiden tilaisuuksiin ja valmennuksiin. Henkilöstökyselyn (Kunta10) tulokset osoittivat, että hyvä johtaminen ja lähiesihenkilötyö ovat kehittyneet edelleen parempaan suuntaan. Koko toimialan henkilöstölle suunnattu työympäristö- sekä yhteistyö- ja vuorovaikutuskysely toteutettiin ja tulokset käsiteltiin esihenkilöfoorumeissa ja työyhteisöissä.

Toimialan työhyvinvointisuunnitelmaa edistettiin aktiivisesti koko vuoden ajan yhteistyössä työhyvinvoinnin- ja työsuojelun työryhmän sekä työterveyshuollon kanssa. Keväällä järjestettyihin hyvinvointibreikkeihin osallistui yli 300 henkilöä per tapahtuma. Omasta jaksamisesta ja hyvinvoinnista huolehtimisen merkitystä on viestitty henkilöstölle myös intrassa sekä eri yhteistyöfoorumeilla.

Myös Kymppin Tsempin teemana oli työhyvinvointi sekä henkilöstön saatavuus ja pitovoima.

Kaupunkiyhteisten Kun työ ei suju -koulutusten pohjalta käynnistettiin syksyn aikana esihenkilöille suunnatut kuukausittaiset Työkykylinikat mahdollistamaan pienryhmäkeskusteluja ja vertaistukea. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä tarjottiin kohdennettua tukea haastavien tilanteiden ratkaisemiseksi. Varhaisen tuen mallin käytöstä viestitettiin aktiivisesti esihenkilöille. Työterveyden esihenkilökyselyn avulla kartoitettiin työyhteisöjen hyvinvoinnin tilaa esihenkilön näkökulmasta ja tarjottiin tukea kuormitusta kokeville esihenkilöille. Kunta10 tulokset osoittivat, että henkilöstön palautuminen työstä on kehittynyt parempaan suuntaan ja esihenkilöiden työn kuormittavuus vähentynyt.

Sarastian käyttö vakautettiin toimialalla valitun toimintatavan mukaisesti ja prosessien jatkamäärittelyyn ja sujuvoittamiseen osallistutaan osana kaupunkiyhteistä projektia.

KympAkatemian koulutusten toteutus eteni suunnitellusti ja koulutukset tukivat seuraavia strategisia tavoitteita ja teemoja: kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua, vastuullinen talous kestävän kasvun perustana, älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla, toimiva ja kaunis kaupunki/älykkäät liikenne-ratkaisut, maailman paras ja yhdenvertainen paikka oppia (toimivat ja terveelliset tilat), henkilöstölle vetovoimainen Helsinki.

Toimialan digitalisaatio-ohjelman alkuperäiset tavoitteet eivät olleet saavutettavissa kansliapäällikön pilvipäätöksen pitkän viivästymisen vuoksi. Pilvialustan käyttöönoton viivästyksellä oli vaikutuksia toimialan toiminnan kannalta merkittäviin digitalisaatioprojekteihin.

hin. Toimialan ensimmäinen digitalisaatio-ohjelma päättyi vuoden 2022 lopussa ja uuden digitalisaatiovision ja tietokartan laatiminen on käynnistymässä.

Kehittämisen projektimalli on ollut käytössä ja kehittämisen johtamiseen kokeiltiin kehittämisen ja kokeiluprojektien salkkujohtamista. Palvelukokonaisuuksien johto on saanut paremman kokonaiskuvan projekteista ja työkaluja niiden priorisointiin strategian painopisteiden ja toimialan liiketoiminnallisten tarpeiden pohjalta. Salkkumallin kokeilu -projektissa kerättiin palautetta useilta eri sidosryhmiltä ja palaute oli pääosin kiittävää: pääosa vastanneista ylimmän ja keskijohdon edustajista, sekä projektipäälliköistä koki toimintamallin parantaneen kokonaisuuden hallintaa ja sujuvoittaneen kehittämistä. Lisäksi toimialalle toteutettiin ulkopuolinen, riippumaton auditointi: IPMA Delta organisaation kehittämiskyvykkyuden auditointi. Toimialan johdolle esitellään IPMA Delta -auditoinnin tulokset alkuvuodesta 2023 ja vuoden 2023 aikana päätetään salkkujohtamisen jatkosta toimialalla.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kehitimme Haitaton-sovellusta, joka on katu- töistä aiheutuvia ongelmia ennaltaehkäisevä ja ennakoiva palvelu. Sovelluksen sähköisen lupakäsittelyä sujuvoittavan asiointikanavan julkaisuajankohta siirtyi vuoden 2023 puolelle. Kaupunkitasoisen pilviympäristön tietosuojan tason määrittely ja sen viivästyminen on viivästyttänyt Haitaton-projektia.

Otimme vuoden aikana käyttöön ja kehitimme erilaisia digitaalisia työkaluja, jotka mahdollistavat entistä helpommin ajantasaisten tilannekäymien saamisen päätöksentekoon

ja tietojen entistä helpomman yhdistelyn. Kehitettävistä työkaluista asemakaavan tietomallin tietokantaa kehitettiin ja testattiin. Sähköisestä palautelomakkeesta tehtiin loppuraportti, jossa todettiin, ettei työkalun jatkokehitys ole tällä hetkellä tarkoituksenmukaista. Asemakaavahankkeille keskeisen Kaavapino-työkalun ensimmäinen versio valmistui pilotointia varten.

Tilat-palvelussa kehitimme tietojärjestelmiä ja muun muassa otimme käyttöön uusia tiedonhallintajärjestelmiä. Liitimme noin 200 kohdetta verkkoon, ja voimme keskitetysti seurata kiinteistöjen taloteknisten järjestelmien toimivuutta ja sisäilmatavoitteiden toteutumista.

Kiinteistönhallinnan ja hankehallintajärjestelmien uusimiseen tähtäävä TilaYdin-projekti eteni suunnitellusti ja uudet kiinteistönhallinta-, tilausjärjestelmä- ja projektinhallintaohjelmistot olivat käyttöönotettavissa vuoden loppuun mennessä. Uudet ohjelmistot korvasit aiemmin käytössä olleen Haltian.

Jatkoimme digitaalisen palveluverkkosuunnittelun (DigiPAVe 2.0) yhteiskehityshankeessa Kuopion ja Turun kanssa. DigiPAVe-hankeessa kehitettyä toimintamallia testattiin Mellunkylän kaupunki uudistusalueella toteutetussa pilotissa. DigiPAVen yhteydessä toteutettiin tiedonsiirtopilotteja, joissa muun muassa selvitettiin Helsingin kypsyystasoa palveluverkkosuunnitteluun liittyvässä tiedonsiirrossa ja tiedon havainnollistamisessa. Palveluverkkosuunnittelun kehittämistä vastuu siirtyi hankkeen jälkeen kaupunginkanslialle.

Toteutimme toimitilakiinteistöjen omaisuudenhallinnan digitalisaation tietokartta -projektin. Projektissa määriteltiin

omaisuudenhallintaan tarvittavat prosessit, palvelut, tietojärjestelmäpalvelut ja tietovarannot sekä tehtiin tiekartta tarvittavien muutosten toteuttamiseksi.

Saimme valmiiksi kaupunkiympäristön toimialan toimitilojen digitaalisen kaksosen pilotit ja CAVE-tilat on otettu käyttöön. Molempien osalta kehitystyötä jatketaan vuonna 2023.

Yleisten alueiden rekisterin jatkuvuuden varmistamiseen tähtäävät työt ovat edenneet suunnitellusti, mutta järjestelmän uusimisen valmistelua ei ehditty aloittaa resurssivajeen takia. Kunnossapidon laskutusjärjestelmän (Puhtis) kehitystyön vuodelle 2022 suunnitellut osiot saimme valmiiksi. Liikenteenohjauslaitteiden alustan (CityInfra) kehitys eteni lähes suunnitellusti, mutta käyttöönotto ja liittyvien sovellusten kehitystyöt siirtyvät vuodelle 2023. Aloitimme toiminnallisten alueiden turvatakkajärjestelmän (DigiKunto) kehitystyöt loppuvuodesta palvelumuotoiluosiolla. DigiKunto-projekti myöhästyi suunnitellusta resurssivajeen takia.

Valvoimme infratyömaita drone-kuvausten avulla.

Asuntotuotannon uusi myynti- ja markkinointijärjestelmä on kanslian päätöstä vaille valmis käyttöönotettavaksi, asiakkaille suunnatut uudet nettisivut otettiin käyttöön.

Elintarvike- ja terveydensuojeluvälvonnassa valtakunnallisen sähköisen elintarvikehuoneistojen ja oleskelutilojen rekisteröintilomakkeen (ilppa) käyttöaste nousi 39 prosentista 50 prosenttiin. Varauduttiin valtakunnallisen ruokamyrkitys- ja haittailmoituslomakkeen (SaHa) käyttöönottoon, käyttöönotto siirtyi tammikuulle 2023.

Robotin käyttömahdollisuuksia VATI-valvontatietojärjestelmässä tehtäviin kirjauksiin edistettiin kaupungin toimesta, mutta asian käsittely on kesken Ruokavirustossa. Jatkettiin terveydensuojelun sekä tupakka- ja lääkelain valvonnan etätarkastuskäytäntöjen kehittämistä.

Käynnistettiin Helsingin ympäristötilaston kehittämisprojekti. Koordinoitiin ympäristöraportin toteutus ja päätöksentekoon vienti. Laajennettiin lupapisteen käyttö asiointikanaavana ympäristönsuojelun asiointiin. Ympäristönsuojelun uusi tietojärjestelmä otettiin tuotantokäyttöön. Kehitettiin digitaalista automaattista ympäristön tilan seurantaa.

Paikkatieto-ohjelma valmistui ja aloitettiin paikkatietokeskuksen toiminta. Vuonna 2021 digitaalisen johtoryhmän hyväksynnällä käynnistetty rakennetun ympäristön ja omaisuuden elinkaarenhallinnan suunnitteluprojekti eteni vuonna 2022 käyttötapausten toteutukseen. Projekti tuotti Kymppin palveluiden, Kanslian data-analytiikkatiimin ja ForumVirium Helsingin yhteisen strategisen näkemyksen kaupunkimallin (digitaalinen kaksonen) edelleen kehittämiseksi ja tuomiseksi Kymppin palveluiden ytimeen.

Toimialan ylimmän johdon tietonäkymä on käytössä. Lisäksi kaksi muuta koko toimialan johtamisen keskeistä välinettä otettiin käyttöön ja jatkokehitettiin: kehittämisprojektien salkkutyökalu ja toimintasuunnitelman ja strategian seurannan Lato työkalu. Vuonna 2023 ylimmän johdon tiedolla johtamisen tarpeista tehdään kartoitus, jonka perusteella tehdään toimintasuunnitelma tilannekuvaratkaisujen kehittämiseen. Tiedolla johtamisen osalta keskityttiin myös linjausten ja ohjeistuksen

tekemiseen, jotta jokainen toimialan työyhteisö voi hyödyntää tiedolla johtamisen välineitä.

Tiedonhallinnan ja tiedonohjauksen tavoitteet etenivät suunnitellusti. Kaupunkiyhteisen dokumenttienhallinnan kilpailutusprojekti on käynnissä. Toimiala edistää tätä yhdessä kaupunginkanslian asianhallinnan ja digita-

Tavoitteena on saada uusi nettisivusto kokonaisuudessaan käyttöön viimeistään kesäkuun 2023 loppuun mennessä.

lisaatioyksikön kanssa ja käyttöönotto alkaa keväällä 2023. Tiedonhallinnan sääntely on kaikkia koskevaa ja yhteisellä työkalulla voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä ja tukea tuottavuustavoitteita. Myös toimialan tiedonohjauksen toimintamallien kehittäminen alkoi.

Tiedon laadun kehittämisen tavoitteet etenivät suunnitellusti. Ydintiedon hallinnan prosesseja ja ratkaisuja määriteltiin pilottiprojektina Tilat-palvelun kiinteistötiedonhallinnan tietokartan yhteydessä. Osana työtä kerättiin toimialan ydintietojoukot ja tunnistettiin ydintietojen tietovastaavat. Vuonna 2023 tietovastavien konkreettinen työ tullaan aloittamaan ja jalkauttamaan. Datakatalogi-ratkaisun hankinnan valmistelu on aloitettu kaupungin kanslian kanssa, ja tähän liittyvä kaupunkiyhteinen projekti on organisoitunut. Työtä tulee ohjaamaan kaupunkiyhteinen datastrategian toimeenpanon ohjausryhmä.

Tiedonhallinnan lakisäätöihin muutoksiin liittyvät tiedonhallintalaki ja vuonna 2023 voimaan astuva RYTJ-laki. Molempien lakien edellyttämiin toimenpiteisiin varauduttiin vuonna 2022. Rehti-projektissa on tunnistettu keskeisiä toimenpiteitä toimialan varautumisesta RYTJ-lain lakisäätöihin muutoksiin toimialalla. Projekti on päättynyt ja RYTJ-vaikutusten seurantaan on perustettu yhteistyöryhmä. Tiedonhallintalain osalta on tunnistettu lain jatkuvien vastuiden koordinoinnin vastuulliset toimialalla. Näiden osalta on koottu seurantar ryhmä, joka on aloittanut toimintansa. Tiedonhallintalain vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi käynnistetty projekti on päättynyt ja veloitteiden toteuttaminen on jalkautettu jatkuviin prosesseihin.

Digitalisaation hyödyntämiseksi toimialan johtoryhmän vuonna 2020 tekemän linjauksen mukaisesti tietomallien (3D/BIM) käyttö tulee toimialalla pääsääntöiseksi toimintatavaksi vuoteen 2025 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja toimialan tietomallintamisen kypsyytason nostamiseksi on tehty toimenpideohjelma, jonka toimenpiteet jatkuivat vuonna 2022 ja etenivät suunnitellusti. Lisäksi tietomallinnuksen vakiinnuttamista edistettiin vuoden 2022 aikana tietomallinnskehitystä käsittelevissä työpaja-, esittely- ja koulutustilaisuuksissa sekä osallistumalla valtakunnallisiin tietomallinnskehitysfoorumeihin ja -hankkeisiin, joissa on kehitetty kansallisella tasolla tietomallien käyttöä ja hyödyntämistä koko rakennetun ympäristön näkökulmasta.

Hel.fi-sivuston uudistus eteni siten, että vuonna 2022 julkaistiin seuraavat osiot: Asuminen, Pyöräily, Kaupunkisuunnittelu ja rakentaminen sekä ensimmäiset osat osioista

Tontit ja rakentamisen luvat ja Yritysten luvat ja tilat. Koko hel.fi sivuston uusi etusivu julkaistiin lokakuussa. Hel.fi-sivuston uudistaminen jatkuu vuoden 2023 puolella ja tavoitteena on saada uusi nettisivusto kokonaisuudessaan käyttöön viimeistään kesäkuun 2023 loppuun mennessä.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Osallistuimme aktiivisesti MAL-suunnitelman valmistellun sekä MAL-projektiryhmän, HLJ-toimikunnan että liikenteen toimenpiteiden pienryhmän kautta. MAL-suunnitelmaluonnoksen lähettäminen lausunnoille jäi pöydälle HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa.

Osallistuimme pysäköinninvalvonnan neuvottelukunnan toimintaan Helsingin puheenjohtajuudessa. Valmistauduttiin uuden asumisoikeuslain tuomiin muutoksiin. Vaikutimme toimialueemme säädösten uudistamiseen (rakentamislaki, RYTJ-asetus, kunnossapitolaki, sijaintitietopalvelun käyttöönotto, pysäköintivirhemaksun porrastaminen).

Osallistuimme kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, kaupunkien väliseen yhteistyöhön sekä kansainvälisiin seminaareihin.

Jatkoimme aktiivista osallistumista verkostojen ja työryhmien toimintaan. Osallistuimme muun muassa kuntien sisäilmaverkoston ohjausryhmään sekä Terveet Tilat 2028 -ohjelman toteuttamiseen, energiatehokkuusdirektiivin päivittämisen kansalliseen valmisteluun, Finnish Green Building Councilin toimikuntatyöskentelyyn. Osallistumme kansalliseen alan kehittämistyöhön RAKLI

Ry:ssä ja sen työryhmissä sekä Built to Suit -mallin kehittämisessä sekä rakennuttamisen kansainväliseen kehittämistyöhön muun muassa Lean Construction LCI Finland ry:ssä. Jatkamme kuntien energiatehokkuussopimuksen johtoryhmän jäsenenä.

Helsinki jatkoi aktiivisena toimijana sekä Covenant of Mayors for Climate and Energy -sitoumuksen toimeenpanoa että toimintaansa energia- ja ilmastoasioihin keskittyneissä kaupunkiverkostoissa (mm. Energy Cities) ja raportoi sitoumusten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti.

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala avasi apulaispormestari Anni Sinnemäen johdolla keskustelun ARA:n johdon kanssa ARA-hankkeiden tilanteesta, kun ARA vuonna 2022 hylkäsi lähes kaikki urakkakilpailujen tulokset hinnan takia.

3

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite: Kaupunkilaiskokemuksen parantaminen

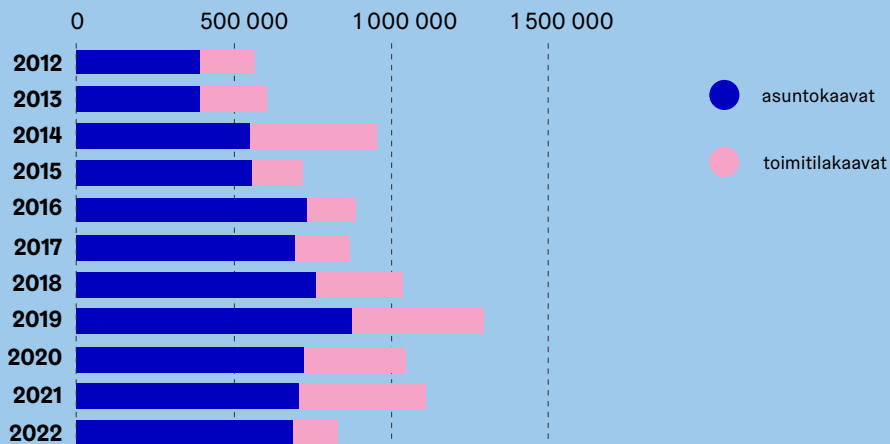
Tavoite ei toteutunut, kolmesta mittarista yksi mittari toteutui.

Mittarit

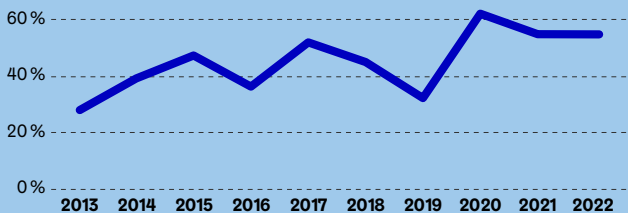
- Asukastyytyväisyys puistojen hoitoon vähintään 3,5.
  - » Mittari toteutui: mittarilukema 3.72
- Asukastyytyväisyys katujen ja teiden kuntoon sekä puhtaanapitoon vähintään 3,5 (keskustan kadut, asuinkadut, keskustaan johtavat pääkadut, jalankulku- ja pyörätiet).
  - » Mittari ei toteutunut, koska talvi oli runsas runsasluminen: mittarilukema 3.37. Loppuvuoteen osunut poikkeuksellinen lumen tulo ja siitä aiheutunut talven varautumissuunnitelman mukainen poikkeusolo julistettiin 16.–31.12. väliseksi ajaksi. Lisäkalusto saatiin tilattua nopealla aikataululla ja siten katujen käytettävyyttä palautettua myös kohtuujassa. Poikkeusjärjestelyt toimivat hyvin.
- Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (saapuneisiin palautteisiin vastattu keskimäärin viidessä arkipäivässä).
  - » Mittari ei toteutunut. Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2022 oli koko toimialalla 5,8 arkipäivää. Käsitteilyaikaan vaikuttivat runsaslumisen talven aiheuttama palautemäärän huomattava kasvu sekä toukokuinen viikon kunta-alan lakko, jolloin työssä olivat vain esihenkilöt. Vuonna 2023 kehitämme koko organisaatiossa palautteiden käsittelyä. Järjestämme yhteistyökokouksia palveluiden ja eri yksiköiden kanssa, joissa sovitaan myös muun muassa palautteiden käsittelystä. Kokouksia järjestetään säännöllisesti liikennesuunnittelun, kunnossapidon ja pysäköintivalvonnan kanssa, jotka saavat eniten palautteita. Kaupunkitasoinen palautejärjestelmä uudistuu vuoden 2023 aikana.

Kaavoituksen kehitys Helsingissä

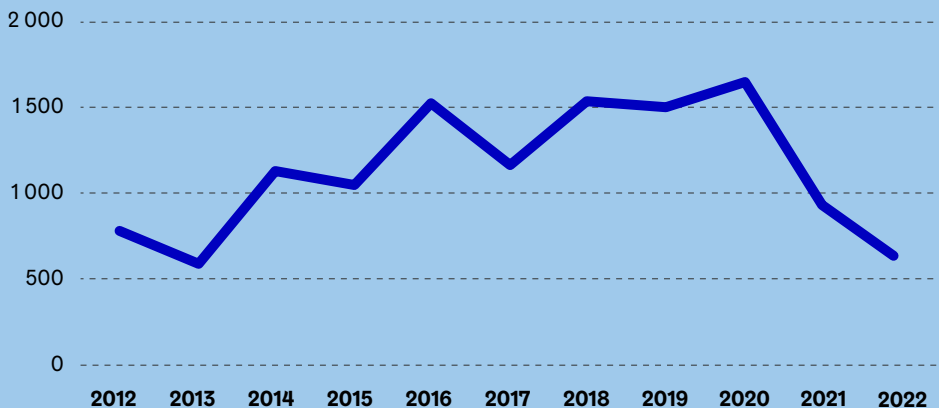
(Tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala kerrosneliönä)

Täydennysrakentamisen osuus Helsingin asuntokaavoituksesta

ATT:n asuntotuotannon kehitys (aloitettujen asuntojen lukumäärä)

Tavoite: Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen

Tavoite ei toteutunut, kolmesta mittarista kaksi toteutui.

Mittarit

- Helsingissä alkaa vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen (Y).
  - » Mittari ei toteutunut. Helsingissä alkoi vuonna 2022 ennakkotietojen mukaan noin 5 017 asunnon rakentaminen. Tästä määrästä kaupungin luovuttamilla tonteilla alkoi noin 2 562 asunnon

rakentaminen, kun tavoitteena oli, että kaupungin maalla alkaisi noin 4 900 asunnon rakentaminen. Keskeisenä syynä asuntorakentamisen volyyymiin laskuun ovat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan alkanut korkojen, energian, kuluttajahintojen merkittävä nousu sekä jo vuoden 2021 lopulla alkanut jyrkkä rakentamisen kustannusten nousu. Mainitut tekijät ovat osaltaan johtaneet siihen, että kuluttajien luottamus talouteen on heikentynyt merkittävästi. Kaikki mainitut tekijät ovat vaikuttaneet asuntomarkkinoihin ja asuntohankkeiden toteutusedellytyksiin hyvin negatiivisesti.

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin yleiskaavan raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m²).
  - » Mittari toteutui. Yhteensä 709 439 k-m², josta täydennysrakentamista 392 839 k-m².
- Erot asuntojen alueellisissa hintatasoissa eivät kasva: Asuntojen kalleusalueilla III ja IV asuntojen hinta (alueiden asuntojen hintakehityksen prosentuaalinen keskiarvo) kehittyi vähintään yhtä positiivisesti kuin kalleusalueilla I ja II.
  - » Mittari toteutui. Helsingin kalleusalueilla I ja II vanhojen osakehuoneistojen hintojen prosentuaalinen kehitys oli – 0,4 prosenttia, kun kalleusalueilla II ja IV hintakehitys oli + 0,05 prosenttia (aika- välillä Q3/2021 - Q3/ 2022). Tulokseen vaikutti todennäköisesti erityisesti Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan alkanut merkittävä korkojen nousu sekä heikentynyt taloudellinen tilanne, jonka johdosta kaikkein kalleimpien alueiden asuntojen kysyntä on ainakin jonkin verran laskenut.

Tavoite: **Kaupunkiudistusalueille laaditaan kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025 (Y)**

Tavoite toteutui. Tavoitteen kaksi mittaria toteutuivat.

Mittarit

- Toimenpide- ja investointisuunnitelma laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma viety osaksi AM-ohjelman seurantaraporttia.
  - » Mittari toteutui. Toimenpide- ja investointisuunnitelma laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä 1.12.2022.
- Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle määritelty.
  - » Mittari toteutui. Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle määritelty.

Tavoite: Tilakannan ekologisuuden edistäminen

Tavoite ei toteutunut, kolmesta mittarista yksi mittari toteutui.

Mittarit

- Tavoitteena on, että talotekniikan toimivuuden varmistamisen prosessi (tova) on käytössä kaikissa valmistuneissa perusparannus- ja uudisrakentamishankkeissa.
  - » Mittari toteutui.
- PTS laaditaan kaikissa v. 2022 valmistuvissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa.
  - » Mittari ei toteutunut.
- PTS laaditaan vuoden 2022 aikana kaikkiin 10 vuoden sisällä valmistuneisiin kohteisiin (uudisrakennukset ja peruskorjaukset).

- » Mittari ei toteutunut.
- » Mittarit 2 ja 3 eivät toteutuneet. Helsingin kaupungin käyttämän BEM-huoltokirjajärjestelmän "Käyttöiät ja kunnossapitojaksot" -moduuli ei ollut valmis näin suuren kokoluokan PTS-tiedon hallintaa varten. Järjestelmän tiedonhallinnan ongelmat koskivat erityisesti tiedon syöttämistä sekä tiedon hyödyntämistä sähköisessä huoltokirjassa. Tavoitteen asettamisen aikaan ennako-odotuksena oli, että huoltokirja järjestelmän "Käyttöiät ja kunnossapitojaksot" -moduuli on käyttökuntoinen alkuvuodesta 2022 ja järjestelmään voisi viedä tarvittavat PTS-tiedot.

Tavoite: Ekologisen kestävyys edistäminen

Tavoite toteutui. Tavoitteen kolme mittaria toteutuivat.

Mittarit

- Kaupungin omissa toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohteet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputekniikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle.
  - » Mittari toteutui.
- Kaikissa kaupungin kiinteistöissä säädetään ilmanvaihtokoneiden käyntiajat ohjeiden mukaiseksi aina, kun tilojen vakiokäytössä tapahtuu muutos.
  - » Mittari toteutui. Palvelurakennusten ilmanvaihdon käyntiajat käyty huoltoyhtiöiden toimesta läpi marras-joulukuussa

2022 ja tarkistettu käyttöaikojen mukaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialat veloitettu toimittamaan tietoja käyttöaikojen muutoksista 3 krt/v Kunnianhimoisen ilmastovastuu -ohjelmaryhmän operatiivisen ryhmän päätöksellä 4.10.2022. Käytäntöjen sopiminen on vielä kesken ja toteutus jatkuu vuonna 2023, jolloin lisätään myös rakennusten teknisiä valmiuksia ilmanvaihdon ohjaamiseksi automaattisesti (CO₂-anturit).

- Vähintään viidessä palvelurakennushankkeessa ja viidessä asuntotuotannon hankkeessa, joissa suunnittelu tai rakennustyö alkaa vuonna 2022, on asetettu rakentamisen kiertotaloutta tukevia elinkaaritavoitteita, vähimmäisvaatimuksia ja/tai laatukriteereitä.
  - » Mittari toteutui. Sekä asuntorakentamiseksi palvelurakennushankkeita nimetty 5 kpl. Toteutus jatkuu vuonna 2023.

4 Käyttötalous

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimiala toimii kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa. Kaupunkiympäristön toimiala koostuu neljästä palvelukokonaisuudesta, jotka ovat maankäyttö ja kaupunkirakenne, rakennukset ja yleiset alueet, palvelut ja luvat sekä hallinto- ja tukipalvelut.

Palvelukokonaisuudet käyttävät seuraavien talousarviokohtien rahoitusta:

1. **Kaupunkirakenne 31001 (brutto)**
2. **Rakennukset 31002 (netto)**
3. **Asuntotuotanto 31003 (netto)**

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat talousarviokohdat:

4. **HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet 31004 (brutto)**
5. **Tuki HKL:lle 31006 (brutto)**
6. **Joukkoliikenne 31007 (netto)**

Kaupunkiympäristön toimialan tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2022	TP 2022
Myyntituotot	64 251	61 353
Maksutuotot	57 209	56 875
Tuet ja avustukset	1 579	1 488
Vuokratuotot	855 972	875 205
Muut tuotot	111 594	100 975
Muut toimintatuotot	967 566	976 180
Toimintatuotot yhteensä	1 090 605	1 095 896
Valmistus om.käytt	13 100	11 062
Tulot yhteensä	1 103 705	1 106 958
Henkilöstökulut	109 856	104 804
Palvelujen ostot	204 056	202 455
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	49 437	58 682
Avustukset	210	179
Vuokrakulut	217 922	216 088
Muut kulut	9 818	9 263
Muut toimintakulut	227 740	225 351
Toimintakulut yhteensä	591 299	591 471
Toimintakate	512 406	515 487
Poistot	265 918	282 537
Tulos	246 488	232 951

Kaupunkiympäristön toimialan brutto- ja nettobudjetoidut toiminnot: Maankäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuus, Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuus, Palvelut ja luvat palvelukokonaisuus sekä Hallinto- ja tukipalvelu palvelukokonaisuus.

Kaupunkirakenteen tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2022	TP 2022
Myyntituotot	36 678	34 517
Maksutuotot	49 609	50 313
Tuet ja avustukset	1 579	1 488
Vuokratuotot	290 772	306 443
Muut tuotot	111 594	99 460
Muut toimintatuotot	402 366	405 903
Toimintatuotot yhteensä	490 232	492 221
Valmistus omaan käyttöön	3 500	2 004
Tulot yhteensä	493 732	494 225
Henkilöstökulut	78 307	75 312
Palvelujen ostot	108 466	122 284
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 347	6 573
Avustukset	210	179
Vuokrakulut	8 772	8 475
Muut kulut	2 466	3 302
Muut toimintakulut	11 238	11 777
Toimintakulut yhteensä	203 568	216 125
Toimintakate	290 164	278 100
Poistot	110 878	129 478
Tulos	179 286	148 622

Talousarviokohta sisältää kaupunkiympäristön toimialan bruttobudjetoidut toiminnot: Maankäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuus, osuus Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuudesta, Palvelut ja luvat palvelukokonaisuus sekä Hallinto- ja tukipalvelukokonaisuus.

31001 Kaupunkirakenne

Kaupunkirakenteen tuloarvio (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) oli talousarviossa 493,7 miljoonaa euroa. Tulojen toteuma oli yhteensä 494,2 miljoonaa euroa, joka ylitti talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla.

Tuloja toteutui budjetoitua enemmän muun muassa maanvuokratuotoista, katutyöluvista sekä ulkomainosväline- ja terrassivuokrista. Tuloja kertyi budjetoitua vähemmän muun muassa kiinteän omaisuuden myynnin luovutusvoittojen osalta sekä maankäyttökorvauksista. Lisäksi rakennusvalvontamaksut, pysäköintitulot ja pysäköintivirhemaksut sekä valmistus omaan käyttöön toteutuivat budjetoitua pienempinä.

Maan- ja rakennusten sekä osakkeiden myynneistä kirjattiin kaupunkirakenteen talousarviokohtaan myyntivoittoja yhteensä noin 88,4 miljoonaa euroa. Ulkoisista maanvuokrista kertyi tuloja noin 268,0 miljoonaa euroa budjetin ollessa 256,0 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 vietiin päätöksentekoon 18 maankäyttösopimusta, jotka kaavan toteutuessa tuovat kaupungille 20 miljoonan euron korvaukset. Kaavat mahdollistavat 182 000 kerrosneliötä uutta asuin- ja 6 000 kerrosneliötä uutta toimitilarakennusoikeutta. Määräaikainen edistämisaluelennus myönnettiin neljälle hankkeelle Malminkartanon KU-alueella ja Raide-Jokerin sekä juna-aseman vaikutusalueella (45 000 kerrosneliötä). Kokonaisalennus oli 1,4 miljoonaa euroa. Sopimusten AM-ehdot (65 000 kerrosneliötä) alensivat maankäyttökorvauksia 2,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 toteutui 19 maankäyttösopimusta. Niistä saadut korvaukset olivat yhteensä 12,9 miljoonaa euroa, josta rahakor-

vauksia oli yhteensä noin 12 miljoonaa euroa. Kaavat mahdollistavat 116 000 kerrosneliötä uutta asuin- ja 9 000 kerrosneliötä uutta toimitilarakennusoikeutta. Korvauksiin sisältyi määräaikaista edistämisaluelennusta kolmessa hankkeessa Mellunkylän KU-alueella sekä Raide-Jokerin ja juna-aseman vaikutusalueella (54 000 kerrosneliötä). Kokonaisalennus oli 1,4 miljoonaa euroa. Sopimusten AM-ehdot (19 000 kerrosneliötä) alensivat maankäyttökorvauksia 3,7 miljoonaa euroa.

Uusille vuokrille kaupunki on päättänyt antaa 31.12.2022 mennessä hallintamuodon perusteella subventiota 0,95 miljoonaa euroa/vuosi, josta ARA-vuokraan 0,43 miljoonaa euroa/vuosi ja välimuodon tuotantoon (Hitas + Aso) 0,52 miljoonaa euroa/vuosi. Subventioiden läpinäkyvyyden parantamista tulee jatkossa osaltaan edistämään 2.2.2022 §22 Kaupunginvaltuutuksessa hyväksytyt asuntotonttien sekä asumista palvelevien tonttien yleiset maanvuokraperiaatteet. Näitä koskevat soveltamisohjeet on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.4.2022 § 235. Periaatteet soveltamisohjeineen on otettu käyttöön 1.7.2022 alkaen.

Kaupunkirakenteella oli talousarviossa käytettävissä 203,6 miljoonaa euroa. Menojen toteuma oli 216,1 miljoonaa euroa, ylittäen talousarvion 12,5 (12,557) miljoonalla eurolla.

Toimialajohtajan kirje kaupunginhallitukselle koskien talousarviomäärärahojen ylitysoikeutta vuodelle 2022 on liitteenä 7.

Henkilöstömenoissa säästyi noin 3,0 miljoonaa euroa johtuen rekrytointiviiveistä sekä lomarahojen vaihdosta vapaaseen.

Palvelujen ostot ylittyivät noin 13,8 miljoonaa euroa. Runsaslumisen talven aiheuttamat

kustannukset ylittivät budjetin noin 15,6 miljoonalla eurolla. Lisäksi ylitystä aiheutui Digitaalisen perustan lisälaskutuksesta sekä ICT-menojen kustannusten noususta. Vastavasti alitusta aiheutui muun muassa hulevesimaksujen, ostopalveluiden sekä koulutus- ja virkamatkojen osalta.

Lumisateen ylittäessä poikkeuksellisen runsaslumisen talven kriteerit, kunnossapitoyksikkö käynnisti erityistoimenpiteet kutsumalla talven johtoryhmän koolle ja perustamalla talven toteutusryhmän. Katujenlumenpoistoon hankittiin runsaasti lisäkonekalustoa ja uusia tilapäisiä lumenlajituspisteitä perustettiin. Myös loppuvuosi 2022 oli runsasluminen.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät budjetin noin 1,2 miljoonalla eurolla johtuen muun muassa energiakustannusten noususta. Vuokratuluisia kertyi säästöä noin 0,3 miljoonaa euroa. Muut kulut ylittivät tulosbudjetin noin 0,8 miljoonaa euroa (luovutustappiot ja vahingonkorvaukset). Korvauksia maksettiin muun muassa Ormuspellon Saranakujan osalta. Ormuspellon alueelta vuokratun viiden kaupunkipientalotontin osalta toteutui tonttien kellarin rakentamiseen liittyvä orsivesiriski, jonka johdosta kaupunki neuvotteli vuokralaisten kanssa vuokralaisille maksettavista korvauksista sekä maanvuokranalennuksista. Sovintosopimukset ulkopuoliseen riskiarvioon perustuen laadittiin kaikkien viiden tontin vuokralaisten kanssa siten, että niistä aiheutui noin 0,2 miljoonaa euron välitön taloudellinen vaikutus kaupungille vuoden 2022 aikana.

31002 Rakennukset

Rakennusten sitova toimintakate oli 215,699 miljoonaa euroa. Toteutunut toimintakate oli 230,713 miljoonaa euroa ylittäen toimintakate-tavoitteen 15,014 miljoonaa eurolla.

Talousarvion mukainen tulotavoite (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) oli 584,7 miljoonaa euroa. Tulojen toteuma oli yhteensä 591,3 miljoonaa euroa ylittäen talousarvion 6,6 miljoonalla eurolla.

Myyntituotot toteutuivat noin 3,1 miljoonaa euroa budjetoitua suurempina KYMP-talon rakennuttamispalkkioista ja YKT-rakennuttamisesta. Maksutuotot alittavat budjetin noin 1,0 miljoonalla eurolla laskutettavien hankkeiden kirjaustavan muutoksesta johtuen. Muut toimintatuotot ylittivät budjetin noin 5,0 miljoonalla eurolla johtuen pääasiassa kiinteistöjen myyntien viivästymisestä. Valmistus omaan käyttöön -tulot toteutuivat noin 0,5 miljoonaa euroa budjetoitua alhaisemmalla tasolla.

Menot alittivat talousarvion mukaiset 369,0 miljoonaa euroa noin 8,4 miljoonalla eurolla.

Henkilöstökustannuksista muodostui säästöä rekrytointiviiveiden vuoksi yhteensä noin 0,9 miljoonaa euroa. Palveluiden ostot alittivat budjetin noin 14,1 miljoonaa euroa pääasiassa ohjelmoitavien sisäilmahankkeiden budjetista (toimintatavan muutos, koronan vuoksi vähentynyt sisäilmakorjausten määrä sekä ennakoitujen PTS puuttuminen). Aineiden ja tarvikkeiden kulut ylittivät noin 8,0 miljoonaa eurolla pääosin energiakustannusten noususta johtuen. Vuokra- ja muut kulut alittivat budjetin noin 1,4 miljoonalla eurolla.

Rakennusten tilinpäätös

1000 EUR	TUBU 2022	TP 2022
Myyntituotot	2 300	5 385
Maksutuotot	7 600	6 557
Tuet ja avustukset	0	0
Vuokratuotot	565 200	568 762
- Muut tuotot	0	1 506
Muut toimintatuotot	565 200	570 268
Toimintatuotot yhteensä	575 100	582 210
Valmistus omaan käyttöön	9 600	9 058
Tulot yhteensä	584 700	591 268
Henkilöstökulut	24 399	23 452
Palvelujen ostot	90 590	76 453
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44 010	52 049
Avustukset	0	0
- Vuokrakulut	208 500	207 037
- Muut kulut	1 502	1 564
Muut toimintakulut	210 002	208 601
Toimintakulut yhteensä	369 001	360 555
Toimintakate	215 699	230 713
Poistot	155 000	152 964
Tulos	60 699	77 750

Nettobudjetoitu talousarviokohta

Asuntotuotannon tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2022	TP 2022
Myyntituotot	25 273	21 451
Maksutuotot		5
Tuet ja avustukset		
Vuokratuotot		
Muut tuotot		9
Muut toimintatuotot	0	9
Toimintatuotot yhteensä	25 273	21 465
Valmistus omaan käyttöön		
Tulot yhteensä	25 273	21 465
Henkilöstökulut	7 150	6 040
Palvelujen ostot	5 000	3 718
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	60
Avustukset	0	
Vuokrakulut	650	576
Muut kulut	5 850	4 397
Muut toimintakulut	6 500	4 973
Toimintakulut yhteensä	18 730	14 791
Toimintakate	6 543	6 674
Poistot	40	95
Tulos	6 503	6 579

Nettobudjetoitu talousarviokohta

31003 Asuntotuotanto

Asuntotuotannon sitova toimintakatetavoite oli talousarviossa 6,543 miljoonaa euroa ja toteuma 6,674 miljoonaa euroa, mikä ylitti toimintakatetavoitteen 0,131 miljoonalla eurolla. Toimintakatteen ylitys on esitetty kirjattavaksi asuntotuotantorahastoon.

Asuntotuotannon tulot kertyivät rakennuttamispalkkioista. Vuodelle 2022 oli budjetoitu palkkioita 25,3 miljoonaa euroa, joista toteutui 21,5 miljoonaa euroa.

Käyttömenojen toteuma oli yhteensä noin 14,8 miljoonaa euroa, alittaen talousarvion noin 3,9 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut toteutuivat noin 1,1 miljoonaa euroa pienempinä johtuen rekrytointiviiveistä. Palveluiden ostoista säästyi noin 1,3 miljoonaa euroa. Matalan hanketoteuman johdosta säästimme asiantuntijapalveluissa sekä lisä- ja muutostöissä. Muut toimintakulut toteutuivat noin 1,5 miljoonaa euroa pienempinä. Hankkeita siirtyi eteenpäin, ja korkomenoja realisoitui ennakoitua vähemmän.

5

Suorite- ja taloustavoitteet

Pysäköinnin valvontatapahtumien määrä ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Korona vaikutti keväällä liikennemääriin ja edelleen syksyllä oli huomattavissa, ettei liikenne palautunut sille tasolle, mitä se oli ennen pandemian aiheuttamia poikkeusoloja. Laadittaessa talousarviota vuodelle 2022 ennustettiin palautumisen aikaisemmalle tasolle olevan nopeampaa.

Samoin kamera-autolla suoritettavan valvonnan arviointiin tehostavan toimintaa liian optimistisesti talousarviovaiheessa. Lumisen alkutalven aikana kamera-autoa ei voitu käyttää lainkaan, koska sen käyttö perustuu ajoneuvojen rekisteritunnuksen skannaukseen ja tunnuksot eivät olleen osin lainkaan luettavissa. Työskentely muutenkin kamera-autolla ei ole ollut ennako-odotusten mukaista.

Ympäristönsuojelun työtilanteen ja priorisointien vuoksi häiritäilmoitustarkastukset ovat ruuhkautuneet ja tarkastuksia on jouduttu vähentämään tai siirtämään eteenpäin. Elintarviketurvallisuuden tarkastusten määrässä on kiritty selvästi loppuvuodesta ja tarkastusmäärä on noussut yli 400 tarkastusta vuoteen 2021 nähden. Tavoitetta ei kuitenkaan täysin saavutettu.

Ympäristöterveyden suunnitelmallinen valvonta toteutui suunnitellusti.

Tavoite 600 toteutetusta pyöräpysäköintipaikasta ei toteutunut. Suunnitelmat valmisteltiin noin 1 000 pyöräpysäköintipaikasta.

Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään toteutui (tavoite 19 päivää, toteuma 15,6).

Kaupunkiympäristön toimialan yksikkökustannuslaskenta kattaa noin 90 prosenttia toimialan käyttömenoista.

Yksikkökustannuksiin sisältyvät muuttuvat kustannukset sekä suoritemäärästä riippumattomat kiinteät kustannukset. Lisäksi yksikkökustannuksiin on laskettu mukaan toimialan hallinto- ja tukipalvelukustannukset. Nämä kustannukset on kohdistettu palveluille ja yksikkökustannuksille vyörytysmenetelmällä.

Toimialalla tuottavuutta seurataan yksikkökustannusten kautta talousarviokohdittain. Yksikkökustannusten kehitys vaihtelee vuosittain. Esimerkiksi sääilmiöt ja energiakustannusten voimakas nousu vaikuttavat kehitykseen.

Kaupunkirakenteen tuottavuus (2020–2022) laski katujen ylläpidossa johtuen muun muassa talvihoidon lisäkustannuksista sekä kaavoituksen, tonttien luovutuksen sekä rakennusvalvonnan suoritemäärien laskusta. Vastaavasti tuottavuus nousi puistojen, kaupunkimittauksen sekä pysäköinninvalvonnan osalta.

6 Investoinnit

801 Kiinteä omaisuus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuonna 2022 kiinteää omaisuutta arvioitiin myytävän 100 miljoonalla eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjattaisiin tasearvon mukaiset 5 miljoonaa euroa ja erotuksena syntyvät 95 miljoonaa euron myyntivoitot kirjattaisiin talousarviokohtaan kaupunkirakenne.

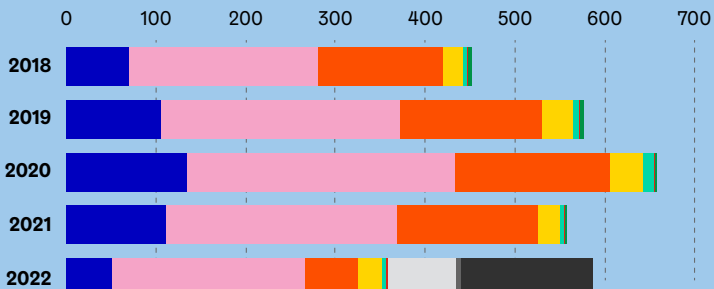
Maanmyyntitulojen toteuma oli 83 miljoonaa euroa, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 2,993 miljoonaa euroa ja erotuksena syntyvä noin 80 miljoonan euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne. Arvioitu maanmyyntitulo ei toteutunut. Vuoden 2022 aikana kiinteistömarkkinatilanteessa tapahtui isoja muutoksia. Erityisesti loppuvuodesta moni kiinteistökauppa siirtyi ajallisesti eteenpäin suhdannekehityksen ja kasvaneiden epävarmuuksien johdosta.

Vuonna 2022 Helsingin kaupunki teki yhteensä 39 kiinteistökauppaa, joissa myytiin maata yhteensä noin 83 miljoonalla eurolla. Helsingin alueella kaupunki myi asuntotontteja 27 kaupalla (53,4 milj. euroa, 40 000 kem² ja 2,3 ha)

ja yritystontteja kuudella kaupalla (25,3 milj. euroa, 1 800 kem² ja 1,4 ha). Lisäksi kaupunki myi ulkokunnista maata kuudella kaupalla (4,4 milj. euroa, 11 000 kem² ja 55 ha). Edellä mainittujen kauppajen rakennusoikeus sisältää vain ensiluovutuksia; aiemmin vuokrattujen ja vuokralaiselle sittemmin myytyjen tonttien rakennusoikeus ei sisälly lukuihin. Osana kiinteistökauppoja myytyjen rakennusten kauppahintaosuus oli noin 1 miljoonaa euroa, joka sisältyy kohdassa 807 Muu pääomatalous raportoituun rakennusten myyntituloon.

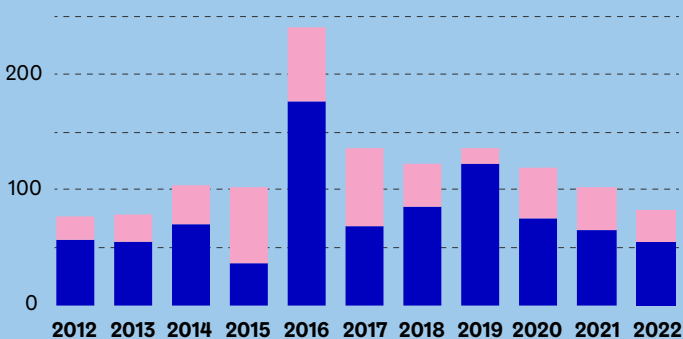
Eniten tonttikauppoja tehtiin kauppahinnalla mitattuna Pasilassa (21 milj. euroa), Kalasatamassa (18 milj. euroa), Vallilassa (15 milj. euroa) ja Jätkäsaari-Telakkarannassa (10 milj. euroa), eli yhteensä noin 64 milj. euroa. Yhdeksän suurimman kaupan (21 %) kaupan yhteenlaskettu kauppahinta oli 59 miljoonaa euroa (71 % kokonaistuloista). Toteutuneista kaupoista kuusi perustuivat osto-option käyttämiseen (29 milj. euroa). Kaksi kauppaa olivat asuntotonttien lisäkauppahintoja (5 milj. euroa), jotka perustuivat aiemmin luovutetulle tontille toteutetun asuntohankkeen myytyjen asuntojen kauppahintoihin (ns. prosenttikaupat).

Investointimenot (miljoonaa euroa)

- kiinteä omaisuus
- rakennukset
- kadut ja liikenneväylät
- puistot ja liikunta-alueet
- irtain omaisuus
- arvopaperit, hitas-osakkeiden ostot
- lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet
- projektialueiden infrarakentaminen
- kaupunkiudistus
- suuret liikennehankkeet

Tontinmyyntitulot (miljoonaa euroa)

- toimitilantontit
- asuntotontit

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan olevien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviokohdalla kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset (8 01 01) oli vuonna 2022 yhteensä 28,186 miljoonaa euroa, josta 13,5 miljoonaa euroa perus- ja 14,686 miljoonaa euroa ylitysoikeutta.

Vuonna 2022 Helsingin kaupunki teki maanhankintana yhteensä 43 kiinteistö- ja vuokraoikeuskauppaa yhteisarvoltaan 27,753 miljoonaa euroa. Kauppojen pääosan muodostivat operatiiviset, asemakaavojen toteuttamisen edellyttämät kaupat eri puolella kaupunkia, yhteensä 30 kauppa, 3,5 hehtaaria ja 16,4 miljoonaa euroa. Kaupungin tulevaisuuden kehittämiseksi tehtiin neljä strategista kauppa, yhteensä 29 hehtaaria ja 3,6 miljoonaa euroa.

Vuokratonttien täydennysrakentamiseen liittyviä kauppoja ja täydennysrakentamiskorvauksia tehtiin yhdeksän. Niiden arvo oli yhteensä 7,7 miljoonaa euroa. Ne mahdollistivat uutta asuntorakentamista 34 000 kerrosneliötä ja tulevat tuottamaan kaupungille uutta maanvuokraa 0,9 miljoonaa euroa vuodessa, eli noin 12 prosenttia tuoton investoinnille. Uuden, keväällä 2021 päätetyn linjauksen tavoite on kolmin-kuusinkertaistaa täydennysrakentamisen menettelyllä saadun uuden rakennusoikeuden määrä per vuosi. Uuden rakennusoikeuden määrän toteuma vuonna 2022 on 5,8-kertainen uutta linjausta (ns. Mapo2) edeltävään vertailujaksoon nähden.

Määrärahaa jäi käyttämättä 0,433 miljoonaa euroa, jota tullaan hakemaan määrärahansiirtona/ylitysoikeutena vuodelle 2023. Pääosa määrärahan käyttämättä jättämisestä johtui 28.12.2022 Suomen valtion kanssa allekirjoitetun maanvaihdon ostojen ja myyntien kirjaamisesta kirjanpidossa vuodelle 2023.

Sekä henkilö- että taloudelliset resurssit kohdennettiin erityisesti täydennysrakentamishankkeiden edistämiseen. Tästä johtuen strategista maanhankintaa ei ole ollut mahdollista toteuttaa läheskään täysipainoisesti. Kaikkien maanhankinnan osa-alueiden (operatiivinen, täydennysrakentaminen, strateginen) toteuttaminen edellyttäisi tulevana vuosina nykyistä selvästi suurempaa määrärahatasoa.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Vuonna 2022 täydennysalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen oli osoitettu investointimäärärahaa 19,9 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 17,4 miljoonaa euroa eli 87 prosenttia budjetoidusta määrärahasta.

Merkittävimmät määrärahalla toteutettavat kohteet olivat Roihupellon Stadin ammatitontin rakentamiskelpoiseksi saattamisen aloittaminen, Laakson sairaala-alueen kehittämisen edellyttämien ensimmäisen vaiheen purkujen toteuttaminen sekä Muusanpolun uudisrakennustontin rakentamiskelpoiseksi saattaminen.

Määrärahaa jäi käyttämättä, koska Roihupellon Stadin ammattiopiston tontin rakentamiskelpoiseksi saattamiseen liittyvät työt viivästyivät ja Raide-Jokeri-hankkeeseen liittyvän Joke-rikortteleiden huoltoyhteyden varmistaminen toteutettiin Raide-Jokerin laajuusmuutoksena eikä erillisenä esirakentamisrahaa käyttävänä hankkeena.

802 Rakennukset

Vuonna 2022 talonrakennushankkeille oli osoitettu investointimäärärahaa 283,1 miljoonaa euroa, joka sisälsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 15,7 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 talonrakennusmäärärahaa käytettiin 220,7 miljoonaa euroa eli 78 prosenttia budjetoidusta määrärahasta. Investointimäärärahasta jäi käyttämättä 62 miljoonaa euroa.

Hankkeille talousarviossa osoitettua määrärahaa jää käyttämättä erinäisistä syistä. Ukrainassa käytävän sodan ja koronaepidemian seurauksena rakennuskustannukset nousivat yli 10 prosenttia vuonna 2022. Rakennuskustannusten nousu ja markkinan epävarmuus näkyi tarjoushalukkuuden heikkenemisenä ja tarjoushintojen nousuna. Tämän vuoksi monessa hankkeessa hankesuunnitelman enimmäishinta tai talousarviossa asetettu tilahankkeiden suunnittelun ja rakentamisen 4 000 euron neliöhintaraja ylittyi. Hankkeiden suunnittelua jatkettiin hintojen karsimiseksi ja hankkeet oli pakko kilpailuttaa uudestaan, mikä aiheutti aikataulujen viivästymistä. Eräitä hankkeita ei myöskään käynnistetty korkeiden kustannusten vuoksi.

Rakennuslupavalitusten, kaavan vahvistamisen ja luvan saamisen viivästysten vuoksi määrärahaa jäi myös käyttämättä. Lisäksi eräiden hankkeiden valmistuminen on viivästynyt, osa valmistuneiden hankkeiden laskutuksesta siirtyy takuuvuosille ja eräissä hankkeissa laskutus on budjetoitua pienempi, vaikka hankkeet etenevät aikataulussa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Vuonna 2022 valmistuneita vuokrahankkeita ovat Suuntimonpuiston monitoimitalo ja Ressun peruskoulu ja lukion lisätilat.

Merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat vuokra- ja osakekohteet ovat Laakson yhteissairaala, Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat, Metsolan ja Maatullin ala-asteen korvaavat uudisrakennukset, Englantilaisen koulun ja Rudolf Steiner koulun ja Luonnontiedelukion uudet tilat.

Merkittävimmät suunnitteluvaiheessa olevat vuokra- ja osakekohteet ovat Apollon yhteiskoulun korvaavat tilat sekä Haagan ja Malmin perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kylkn käytettäväksi

Vuoden 2022 talousarviossa uudis- ja lisärakennushankkeille osoitettu määräraha oli 135,5 miljoonaa euroa, joka sisälsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 15,7 miljoonaa euroa. Uudis- ja lisärakennushankkeille osoitettua määrärahaa siirrettiin 3,6 miljoonaa euroa kohdentamattomille korjaushankkeille.

Osa seuraavien hankkeiden investointimäärärahasta jäi käyttämättä:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2022	Toteuma 2022	Määräraha jää käyttämättä
8020102	Kallion ala-aste	Lpk Kalevan korvaavat tilat	1,7	0	1,7
8020102	Kottby grundskola	Korvaava uudisrakennus	2,2	0,6	1,6
8020102	Oulunkylän ala-aste ja päiväkoti	Laajennus ja C-osan korvaava tila	7,2	0,1	7,1
8020102	Pakilanpuiston allianssi	Uudisrakennus	18,5	8,0	10,5
8020102	Leikkipuisto Seppä	Korvaavan uudisrakennus	1,5	0	1,5
8020102	Pasilan peruskoulu ja päiväkoti	Uudisrakennus	4,9	2,0	2,9
8020102	Lastenpäiväkoti Verkkosaari	Uudisrakennus	9,0	7,0	2,0
8020102	Puotilan ala-asteen koulun ja esikoulu	Uudisrakennus	8,0	4,8	3,2
8020103	Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopihan rakentaminen	Uudisrakennus	11,0	5,7	5,3
8020105	Hyvösen lastenkoti	Korvaava uudisrakennus	6,0	1,8	4,2
Yhteensä			70	30	40

Siirron jälkeen uudis- ja lisärakennushankkeiden määräraha oli 131,9 miljoonaa euroa.

Uudis- ja lisärakennushankkeisiin käytettiin 97,9 miljoonaa euroa eli 74 prosenttia määrärahasta. Uudisrakennushankkeille osoitetusta investointimäärärahasta jää käyttämättä 34 miljoonaa euroa.

Määrärahaa jää käyttämättä erinäisistä syistä. Rakennuslupien käsittelyajat ja rakennuslupavalitukset ovat aiheuttaneet leikkipuisto Sepän, Pakilanpuiston allianssin 2. vaiheen, Hyvösen lastenkodin sekä Oulunkylän ala-asteen ja päiväkodin laajennushankkeen viivästymistä. Talousarvion tavoitteellisesta neliöhintarajasta johtuvat suunnittelumutokset viivästyttivät Pasilan peruskoulun ja päiväkodin uudisrakennushankkeen ja Kottby grundskolanin korvaavan uudisrakennushankkeen käynnistymistä. Lastenpäiväkoti Verkkoosaaren ja Puotilan ala-asteen koulun uudisrakennushankkeet valmistuivat aikataulussa, mutta osa hankkeiden vuoden 2022 laskusta siirtyy maksettavaksi vasta vuoden 2023 puolella. Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopihan rakentamishanke on viivästynyt lisä- ja muutostöiden takia ja hankkeen valmistuminen on siirtynyt vuodelle 2023. Päiväkoti Kalevan hanke keskeytettiin korkeiden kustannusten vuoksi ja tilantarve ratkaistaan edullisemmalla tavalla.

Lastenpäiväkoti Nuotin, päiväkotitompasaa- ren ja Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin uudisrakennushankkeiden laskutus vuonna 2022 ylitti hankkeille varatut määrärahat. Käyttämättä jääneestä määrärahasta 6 miljoonaa euroa siirrettiin hankkeiden käyttöön.

Uudis- ja lisärakennushankkeiden käyttämättä jäävästä määrärahasta suurin osa on siirtyvää investointirahoitusta, joka tarvitaan vuonna

2022 valmistuneiden uudisrakennushankkeiden takuuajaksiin veloitteisiin ja hankkeisiin, jotka ovat viivästyneet ja jatkuvat vuonna 2023.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti 10.1.2023 kaupunginhallitukselle, että vuodelta 2022 käyttämättä jääneestä investointimäärärahoista 32 miljoonaa euroa saadaan käyttää keskeneräisten ja siirtyneiden hankkeiden toteuttamiseen vuoden 2023 talousarvion ylitysoikeutena.

Vuonna 2022 valmistuneita uudisrakennushankkeita ovat korvaavat lastenpäiväkodit Verkkoosaari, Vaapukka ja Kumpupilvi, Puotilan ala-asteen koulun ja esikoulun korvaava uudisrakennus, Myllypuron peruskoulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi ja Konalan uusi pelastusasema.

Merkittävimmät rakentamishankkeet ovat uudisrakennushankkeet ovat Pakilanpuiston allianssi, Helsingin kielilukion korvaava uudisrakennus, Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin sekä lastenpäiväkoti Kaarelanraitin uudisrakennus.

Vuonna 2022 jatkui useiden uudisrakennushankkeiden ja uusien alueiden palvelurakennusten suunnittelu muun muassa Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, päiväkotit ja liikuntatilat, korvaavat lastenpäiväkodit Elka, Myllytupa, Tunturi, Tuuli ja Viiri sekä päiväkotit Nihdin uudisrakennus.

8 02 02 Korjaushankkeet, Kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Korjausrakentamishankkeisiin oli talousarviossa varattu 147,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2022 ei ole myönnetty ylitysoikeutta koska vuodelle 2021 varattu määräraha

käytettiin kokonaisuudessaan. Kohdentamatomille korjaushankkeille siirrettiin uudis- ja lisärakennushankkeille osoitetusta määrärahasta 3,6 miljoonaa euroa. Siirron jälkeen korjaushankkeiden määräraha oli 151,2 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 korjausrakentamiseen käytettiin 1122,8 miljoonaa euroa eli 81 prosenttia määrärahasta. Investointimäärärahasta jäi käyttämättä 28 miljoonaa euroa.

Kallion ala-asteen ja Käpylän koulun Väinölärakennuksen perusparannushankkeiden käynnistyminen viivästy, koska saadut tarjoukset ylittivät hankesuunnitelman enimmäishinnan ja hankkeet jouduttiin kilpailuttamaan uudelleen. Rakennusluvan käsittelyaika on aiheuttanut Hoplaxskolanin Lokkalantien toimipisteen perusparannus- ja laajennushankkeen viivästyminen. Pohjois-Haagan ala-asteen perusparannus ja laajennushankkeen ja Apteekkitalon työympäristömuutoshankkeen rakentamisvaiheen aikataulut ovat viivästyneet ja hankkeet valmistuvat vasta vuonna 2023. Finlandia-talo perusparannushanke etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti, mutta hankkeen laskutus on pienempi kuin talousarviossa hankkeelle ilmoitettu määräraha. Fennian talon perusparannuksen aikataulua on siirretty mahdollisen realisoinnin takia.

Korjaushankkeiden käyttämättä jäävästä määrärahasta 8 miljoonaa euroa siirrettiin välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin lisä- ja väistötilojen investointiosuuksien rahoitukseen ja 28 miljoonaa euroa on siirtyvä investointirahoitusta, joka tarvitaan vuonna 2022 valmistuneiden korjaushankkeiden takuuajaksiin veloitteisiin ja hankkeisiin, jotka ovat viivästyneet ja jatkuvat vuonna 2023.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti 10.1.2023 kaupunginhallitukselle, että vuodelta 2022 käyttämättä jääneistä investointimäärärahoista 27,8 miljoonaa euroa saadaan käyttää keskeneräisten ja siirtyneiden hankkeiden toteuttamiseen vuoden 2023 talousarvion ylitysoikeutena.

Korjausrakentamismäärärahan kohdentamatomien korjaustöiden 14 miljoonaa euroa ja uudelleen ohjelmoiduista määrärahoista 8 miljoonaa euroa sekä uudisrakennushankkeilta siirretty 3,6 miljoonaa euroa yhteensä 25,6 miljoonaa euroa käytettiin välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitettiin lisä- ja väistötilojen investointiosuudet. Kohdentamattomien hankkeiden rahankäyttö ja lukumäärä ovat pienempiä kuin edellisinä vuosina, koska vuokramalliuudistuksen osana vuoden 2022 alusta muutettiin perus- ja vuosikorvaushankkeiden rahoitustapa ja kyseessä olevien hankkeiden rahoitus on siirretty osaksi käyttötalouden korjauksen- ja kunnossapidon budjettia. Samalla muuttui pienten toiminnallisten hankkeiden (< 150 000 €) rahoitustapa. Kyseiset hankkeet toteutettiin käyttäjäpalveluna ja rahoitus siirtyi irtaimen omaisuuden puolelle Kaskolle ja Sotelle.

Kestävän kehityksen ja energiainvestointeihin on varattu 2,5 miljoonaa euroa. Näille hankkeille osoitetut määrärahat käytettiin kokonaan.

803 Kadut ja liikenneväylät

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin oli talousarviossa varattu yhteensä 76,7 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeutta 0,6 miljoonaa euroa, yhteensä

Osa seuraavien hankkeiden investointimäärärahasta jäi käyttämättä:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2022	Toteuma 2022	Määräraha jää käyttämättä
8020202	Kallion ala-aste	Perusparannus	10,7	1,4	9,3
8020202	Käpylän koulun Väinölä rakennus	Perusparannus	6,2	4,8	1,4
8020202	Hoplaxskolan/ Lokkalantie 9	Perusparannus ja laajennus	6,7	0,1	6,6
8020202	Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus ja laajennus	14,8	10,5	4,3
8020206	Finlandia-talo	Perusparannus	38,0	25,8	12,2
8020206	Sarvikuono kortteli / K 31	Apteekintalo, Kaupunginkanslian työympäristömuutos	2,0	1	1
8020206	Sarvikuono kortteli / K 31	Fennian talon perusparannus	1,2	0	1,2
Yhteensä			79,6	43,6	36

77,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 66,4 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 86 prosenttia.

Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyssodan seurauksena materiaalien, erityisesti teräksen, bitumin ja polttoaineiden, hinnat nousivat, mikä aiheutti kustannusnousua yksittäisissä urakoissa.

Aikainen talventulo hidasti urakoiden etene- mistä, ja useiden urakoiden pinta- ja viimeiste- lytyöt siirtyivät toteutettavaksi keväällä 2023.

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön

Talousarviokohdalle oli osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 75,2 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 65,7 miljoonaa euroa.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen oli käytettävissä TA-muutosten jälkeen 18,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 12,4 miljoonaa euroa.

Uudisrakentamisen määräraha käytettiin asuntotuotannon edellyttämien katujen raken- tamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita olivat Raide-Jokerin varren täydennysrakentamisalueet Haagassa ja Oulunkylässä sekä Työnjohtajankadun kortteleiden alue Herttoniemessä. Lisäksi erillisiä katuhankkeita toteutettiin kaava-aluei- den keskeneräisyyden vuoksi. Merkittävimpiä uudisrakentamisen suunnittelukohteita olivat Huopalahdenportin alue sekä Kielilukion ja Kauppamylyntien ympäristön katusuunnittelu

Myllypurossa. Määrärahalla suunniteltiin myös Vanhan Porvoontien melusuojausta ja aloitet- tiin Suutarilantien meluesteen suunnittelu.

Merkittävimpiä syinä määrärahan alitukseen olivat hankkeiden toteutusta viivästyttäneet Marian kasvuyrityskampuksen ja Huopalah- denportin asemakaavojen käsittelyt oikeus- asteissa sekä Hiekkarannantien toteutuksen viivästyminen vuodelle 2023 Taivallahden kylpylahotellihankkeen suunnitelmapäivitysten takia. Koskelan sairaala-alueen katurakentami- nen eteni talonrakennushankkeiden edellyt- tämässä aikataulussa, urakkakokonaisuuden ollen ennakoitua pienempi. Fallkullan kiilan urakan toteutus viivästyi HSY:n jätevesipump- paamon viemäriyhteyksien ja katurakentami- sen aikataulujen yhteensovittamistarpeista joh- tuen. Takalantie Maatullinalueella ei edennyt suunnitellusti vesihuoltotöistä aiheutuneista viiveistä johtuen. Meripihkatien tilapäisten liikennejärjestelyiden toteutusta aikaistettiin liikekiinteistön edellyttämässä aikataulussa. Kölikujan toteutus Östersundomissa siirtyi vuodelle 2023 kadun lunastusmenettelyn kestosta johtuen. Itäkeskuksen Jokerikorttelin tilapäiset liikennejärjestelyt siirtyivät toteutet- tavaksi myöhemmin.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjes- telyihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 51,1 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 48,0 miljoonaa euroa.

Katujen peruskorjaukseen oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 7,7 miljoonaa euroa, josta käytettiin 7,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 merkittävimpiä katujen peruskorjaushankkeita olivat Suomenlinnan

katujen peruskorjaus ja Maatullinkujan peruskorjaus Tapulinkaupungissa. Abraham Wetterin tien ja Johan Sederholmintien peruskorjaussuunnittelua jatkettiin.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Määrärahaalla toteutettiin loppuun vuonna 2021 käynnistynyt Senaatintorin valaistuksen uusiminen sekä jatkettiin Itäväylän pylväiden uusimisia. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdettiin LED-valaisimiksi joko hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä tai erillisinä hankkeina. Telematiikan peruskorjaus keskittyi vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi.

Siltojen ja muiden taitorakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) peruskorjauksiin oli käytettävissä 4,9 miljoonaa euroa, josta käytettiin 3,5 miljoonaa euroa. Määrärahaan sisältyvät peruskorjausten lisäksi myös heikon kunnon takia uusittavien siltojen investointikustannukset. Rajasaaren sillan uusimisen urakka käynnistyi loppuvuodesta 2022 ja jatkuu vuodelle 2023. Siilitien kohdalla ja Viikin liittymässä aloitettiin kahden Itäväylän sillan peruskorjaus. Korjaustyöt jatkuvat kesään 2023 asti. Merkittävimpiä suunnittelukohteita olivat Kulosaaren sillan uusimisen suunnittelu, joka käynnistyi yleis-suunnittelulla sekä Mannerheimintien sillan uusimisen toteutussuunnittelu. Mannerheimintien sillan suunnitelmat valmistuivat ja urakan valmistelu käynnistettiin.

Uudelleenpäällystämiseen oli käytettävissä 4,5 miljoonaa euroa, josta käytettiin 4,4 miljoonaa euroa. Määräraha kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille.

Myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteitä uusittiin. Bitumin hinnannousu ei sopimusteknisistä syistä vielä vaikuttanut uudelleenpäällystettävien kohteiden määrään.

Joukkoliikenteen kehittämiseen oli käytettävissä 2,5 miljoonaa euroa, josta käytettiin 1,3 miljoonaa euroa. Määrärahaalla käynnistyivät Korppaanmäentien ja Ruskeasuon raitiovaunuvarikon liittyvät katujärjestelyt sekä Meilahden raitiotien kääntöpaikan urakka Rosina Heikelin puistoa ympäröivillä kaduilla. Hankkeiden toteutus jatkuu vuodelle 2023.

Liikennejärjestelyihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 6,0 miljoonaa euroa, joka käytettiin täysimääräisesti. Määrärahaalla jatkettiin vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille, ja tehtiin uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia. Lisäksi toteutettiin Paciuksenkadun eteläreunan rakentaminen välillä Meilahdentie-Tukholmankatu, Raide-Jokerin katu ympäristön muutoshankkeet sekä Vuosaaren biopolttolaitoksen liikennejärjestelyiden rakentaminen Satamakaarella. Merkittävimpänä suunnitteluhankkeena oli loppuvuodesta käynnistynyt Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilun suunnittelu.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin oli käytettävissä 25,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 25,2 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat Kansalaistori–Kaisaniemi-pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli), Caloniuksenkatu–Runeberginkatu–Helsinginkatu (Kasin katutyöt) ja Itäbaanan jatkon urakoihin sekä pyöräilyn ja jalankulun liikennejärjestelyihin läntisen ja itäisen kantakaupungin alueella. Määrärahaalla toteutettiin Raide-Jokerin varrella jalankulkua ja pyöräilyä parantavia

hankkeita sekä aloitettiin Katariina Saksilaisen kadun rakentaminen. Määrärahaa käytettiin lisäksi pyöräpysäköinnin kehittämiseen ja pyöräilyn opastukseen sekä Hämeentien urakan muutoksista aiheutuneisiin kustannuksiin. Merkittävimpiä pyöräilyn ja jalankulun suunnittelukohteita olivat Mannerheimintie välillä Postikatu–Reijolankatu Pasilanbaana välillä Tilkanvierito - Ratsastie sekä Itäbaanan jatko.

Valtionavustusta myönnettiin Itäväylän baanin jatkolle Oravapuiston kohdalla ja Lauttasaa- rentien järjestelyille välillä Lauttasaa- rentie–Klaarrantie. Aiemmin myönnettyistä valtionavus- tuksista toteutuivat Kasin katutöiden syksyllä 2022 valmistuvilla osuuksilla, kantakaupungin yksisuuntaistamistoimenpiteille sekä Kulosaa- ren pyöräkadulle myönnetty avustukset.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 5,6 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 5,4 miljoonaa euroa.

Täytemaan vastaanottopaikkojen määrärahaa käytettiin kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vas- taanottopaikkojen toteuttamiseen. Merkittä- vimpinä kohteina olivat Kivikonlaidan kierrä- tyskentän suunnittelu ja toteutus, joka jatkuu vuonna 2023. Lisäksi toteutettiin Vuosaaren täyttömäen eteläinen parkkipaikka.

Lumenvastaanottoa paikkojen ja hiekkasiilojen määrärahaalla toteutettiin lumenvastaanotto- paikkojen pieniä parannuksia, Herttoniemen hiekkasiilon kunnostussuunnittelu sekä toteutettiin lumenkäsittelyn kokeilu- tutkimuksia ja selvitettiin lumenhallinnan tarvetta ja keinoja. Herttoniemen lumenvas- taanottoa paikan peruskorjaus siirtyi vuodelle

2023 viereiseen Natura-alueeseen liittyvistä jatkoselvitystarpeista johtuen.

Yleisten käymälöiden toimintasuunnitelmaa päivitettiin keväällä ja toteutukseen nostettiin Ursininkallion city-wc. Kohteen teknisen haas- tavuuden vuoksi viimeistely ja käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahaalla käynnistettiin Mustapuron Itäväylän allittavien rumpujen uusiminen virtauskapasiteetin kasvattamiseksi, toteutus jatkuu vuonna 2023. Urakkatarjous oli suunnitteluvaiheen kustan- nusarviota korkeampi. Määrärahaalla toteu- tettiin lisäksi Seurasaarenselän rantareitin opastus, käynnistettiin Hietalahden rantamuu- rin korjaustyöt sekä suunniteltiin Kauppatorin ja Pyörökivenpuiston tulvasuojelua.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa oli talousarviossa varattu 1,5 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä yli- tysoikeusmäärärahaa 0,6 miljoonaa euroa, yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,7 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023. Merkittävimmät kohteet olivat rakennussuun- nitelmien laadinta Kehä I/Myllypuron, Hämeen- linnanväylä/Kuninkaantammen ja Lahdenväylä/ Malmin eritasoliittymiin. Kehä I/Myllypuron rakennussuunnittelu valmistui ja kustannukset olivat odotettua pienemmät. Hämeenlinnan- väylän parantamisen ja Kuninkaantammen eritasoliittymän osalta sekä Helsingin että Vantaan puolella on tullut asemakaavoituksen valituksia, joten suunnittelua ei ole päästy jatkamaan. Länsiväylä Koivusaaren kohdalla

sekä Vt1 Turunväylä–Huopalahdentie jatkuvat vuonna 2023. Lahdenväylän Malmin eritasoliittymän rakennussuunnitelma valmistui, kokonaisuutena hankkeen suunnittelu jatkuu seuraavalle vuodelle.

804 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin oli talousarviossa varattu 31,9 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,8 miljoonaa euroa, yhteensä 32,7 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 24,8 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 76 prosenttia. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023.

Rakennuttamisen ja urakoitsijan henkilöresurssit aiheuttivat viiveitä puistohankkeiden toteutumiseen. Aikainen talventulo hidasti urakoiden etenemistä, ja useiden urakoiden pinta- ja viimeistelytyöt siirtyivät toteutettavaksi keväälle 2023.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Talousarviossa oli osoitettu määrärahaa 14,4 miljoonaa euroa. Lisäksi luonnonsuojelualueiden infran määräraha siirrettiin teknisenä siirtona liikunta- ja ulkoilualueista ko. talousarviokohdalle. Käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 15,4 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 14,1 miljoonaa euroa.

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen määrärahalla toteutetaan viher- ja virkistys-

palveluiden peruskorjaus ja täydentäminen sekä leikkipuistojen ja -paikkojen turvallisuuspuutteiden korjaaminen. Pandemian myötä kasvanut virkistysalueiden käyttöasteen nousu on kasvattanut tarvetta virkistysverkoston ja opastuksen parantamiseen. Jatkuvia puistohankkeita olivat Piperin puiston peruskorjaus Suomenlinnassa ja Ruukinlahdenpuiston koiraitauksen rakentaminen. Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen suunnittelu jatkui. Kaisaniemenpuiston suunnittelukokonaisuudesta toteutettiin täydennysistutuksia ja olemassa olevan kasvillisuuden hoitotoimenpiteitä sekä käynnistettiin pohjoisen näköalatasanteen ja sinne johtavien raittien toteutus sekä Varsapuistikon peruskorjaus.

Merkittävimmät puistojen peruskorjaushankkeet vuonna 2022 olivat leikkipuisto Hilleri Herttoniemessä, leikkipuisto Iso-Antin kunnostuksen käynnistyminen Itäkeskuksessa jatkuen vuodelle 2023 sekä Tapaninvainion aluepuiston peruskorjaus. Ruoholahdenpuiston leikkipaikan ja pelikentän kunnostus sekä Haaganpuron alajuoksun kunnostus Pikku Huopalahdessa käynnistyivät jatkuen vuodelle 2023. Merkittävimpiä suunnittelukohteita olivat leikkipuistot Ruoholahti, Vähätupa ja Sanna, Hesperianpuisto ja Hakasalmenpuisto, Strömberginpuisto ja Puropuistikko sekä Roihuvuoren aluepuisto ja Ilveskorvenpuisto Vuosaarella.

Puistojen uudisrakentaminen määrärahalla käynnistyi Runar Schildtin puiston hulevesirakenteiden toteuttaminen osana alueen laajempaa toteutusta.

Kuntoporrashjelman 2020–2030 mukaisen kohteiden toteuttamista jatkettiin toteuttamalla portaat Alppikylänhuipulle ja Vaskipellonpuistoon, joita viimeistellään 2023. Viikinojanpuiston viljelypalstoja laajennettiin.

Merkittävimpinä suunnitteluhankkeina edistettiin Huopalahdenportin puistojen ja Rohtotarhan suunnittelua. Vuosaaren Haruspuiston alueen muutoksien suunnittelu käynnistyi.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit kohdistuivat nykyisten luonnonsuojelualueiden käyttöpaineiden haittojen ehkäisemiseen, kuten opasteisiin ja luontopolkujen kunnostuksiin. Vuonna 2022 luonnonsuojelualueiden saavutettavuutta, rakenteita ja opastusta peruskorjattiin ja parannettiin erityisesti Viikki-Vanhankaupunginlahden ja Haltialan luonnonsuojelualueilla. Lisäksi usealla luonnonsuojelualueella parannettiin reittejä ja opastusta. Uusilla luonnonsuojelualueilla toteutettiin rajamerkintöjä. Määrärahaa luonnonsuojelualueinvestointeihin käytettiin 0,6 miljoonaa euroa.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita olivat muun muassa Sigurd Frosteruksen puiston ja näköalatasanteen suunnittelu sekä Hiidenkiukaanpuiston rantareitin ja leikkipaikan kunnostuksen toteutus Lehtisaaressa. Liikuntapaikoista ja ulkoilualueista merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita olivat muun muassa laitureiden uusimiset. Merellisen Helsingin kohteet ja niiden rahoitus sijoittuvat osin myös muille talousarviokohdille. Muille talousarviokohdille sijoituvia merellisen Helsingin hankkeita olivat idän opastetun rantareitin rakenteellisten korjausten suunnittelu ja Seurasaarenselän rantareitin opastuksen toteutus. Määrärahaa merellisen Helsingin investointeihin käytettiin yhteensä 2,2 miljoonaa euroa.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilalueet

Talousarviossa oli osoitettu määrärahaa 17,5 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttä-

mättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,8 miljoonaa euroa. Luonnonsuojelualueiden infran määräraha siirrettiin teknisenä siirtona liikunta- ja ulkoilualueista talousarviokohdalle uudet puistot ja puistojen peruskorjaus. Käytettävissä oli yhteensä 17,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 10,7 miljoonaa euroa.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistui pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Tekonurmikenttien peruskorjaukset jatkuivat. Brahen kentän tekojäräradan kunnostus valmistui, ja tekonurmikenttiä peruskorjattiin suunnitellusti Käpylässä ja Puistolassa. Lisäksi käynnistettiin Käpylän liikuntapuistossa Helsingin ensimmäisen hybridinurmen rakentaminen sekä Kontulan tekojäräradan kunnostus.

Keskuspuiston opasteiden toteutusta edistettiin materiaalihankintojen käynnistämällä, opastusjärjestelmän toteutuksen pääpainon ollen vuonna 2023. Vuonna 2022 käynnistettiin reittimuutoksia, jotka mahdollistavat monipuolisemmat liikkumismahdollisuudet alueella. Uutena palveluna Keskuspuistossa avataan maastopyöräreitti keväällä 2023.

Tuomarinkylän ratsastuskentät peruskorjattiin. Siltamäen nurmikentät peruskorjataan vaiheittain urakan jatkuessa vuonna 2023. Paloheinän pulkkamäen lumetusjärjestelmän toteutus on viivästynyt ja toteutetaan suunnitelmien valmistuttua vuoden 2023 aikana. Lisäksi kunnostettiin ulkokuntosaleja.

Pienvenesatamien laituriolosuhteita kehitettiin. Vesiliikennelaiturien kuntoarvio valmistui, ja sen mukaisia toimenpiteitä valmisteltiin. Vuonna 2022 edistettiin ensisijaisesti vesiliikennelaiturien suunnittelua.

Uusien liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden määrärahalla käynnistyi Johanneksenpuiston tekojääradan toteutus, joka jatkuu vuodelle 2023. Lisäksi toteutettiin Pirkkolan rullaluistelukorin siirto Kivikon liikuntapuistoon.

Merkittävimpiä suunnitteluhankkeita olivat Kivikon liikuntapuiston lähiliikuntapaikan suunnittelu sekä Mustikkamaan, Viikin ja Torpparinmäen lähiliikuntapaikkojen suunnittelu. Herttoniemen ja Mustikkamaan liikuntapuiston peruskorjaussuunnittelua jatkettiin.

805 Irtaimen omaisuuden perushankinta

Talousarvioehdotuksessa oli käytettävissä vuodelle 2022 irtaimen omaisuuden määrärahaa yhteensä 7,9 miljoonaa euroa.

Tietotekniikkahankkeiden määrärahoista 6,8 miljoonaa euroa jäi käyttämättä 2,7 miljoonaa euroa. Tietotekniikkahankkeiden määrärahaa oli priorisoitu toiminnan jatkuvuuden kannalta kriittisiin hankkeisiin ja lainsäädännön vaatimiin muutoksiin. 40 projektia käytti irtaimen budjettia vuonna 2022. 17 projektia ei käyttänyt irtaimen budjettia muun muassa resurssihaasteiden tai muista toimijoista johtuvien tekijöiden vuoksi. Usean, lähes valmiin järjestelmän käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023 tietosuojakysymysten takia.

Muun irtaimen osalta käytössä oli 1,1 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi 0,4 0,4 miljoonaa euroa. Muun muassa mittauslaitteiden ja KYMP-talon AV- ja IT-hankintoja tehtiin suunnitellusti. Sen sijaan kartoitusilmakuvaus, kaupunkitiedon seudullinen ortokuvaus, laserkeilaus ja viistokuvaus sekä pysäköinninvalvonnan haalarikameroiden hankinnat jäivät tekemättä. Nämä hankinnat on tarkoitus toteuttaa

vuonna 2023. Myös KYMP-talon kalustehankinnat jäivät suunniteltua pienemmiksi.

806 Arvopaperit

Hitas-osakkeiden hankkimiseen on talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 miljoonaa euroa. Hitas-osakkeita hankittiin kokonaisuudessaan 0,825 miljoonalla eurolla vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 kaupunki osti kahdeksan Hitas-asuntoa. Syynä arvioitua pienempään menoon oli taloustilanteesta johtuva asuntorakennushankkeiden viivästyminen.

807 Muu pääomatalous

Talousarviossa esitettiin myytävän rakennuksia ja osakehuoneistoja noin 10 miljoonalla eurolla, josta muuhun pääomatalouteen arvioitiin kirjautuvan tasearvon mukaiset 4 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne. Toteutuneet myynnit tuottivat pääomatalouden tasearvoon 6,2 miljoonaa euroa. Odotettua parempi myyntitulo johtui aktiivisesta myyntityöstä ja valmistelusta.

Väestönsuojakorvauksia ei peritty vuonna 2022.

80701 Lähiörahasto

Vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 160 000 euroa, jota käytettiin 17 000 euroa. Määrärahalla viimeisteltiin Lähiörahaston keskeneräisiä hankkeita Longinojanpuistossa ja Siltalanpuistossa sekä leikkipuisto Kotinumessa ja Lohikäärmeessä.

808 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden infrarakentamiseen oli käytettävissä 103,7 miljoonaa euroa ja ylitysoikeutta 11,536 miljoonaa euroa, yhteensä 115,2 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 79,8 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 69 prosenttia.

8 08 01 Esirakentaminen

Projektialueiden esirakentamiseen oli käytettävissä 45,2 miljoonaa euroa ja ylitysoikeutta 3,9 miljoonaa euroa, yhteensä 49,1 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 29,5 miljoonaa euroa.

Länsisatamaan oli käytettävissä 11,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 9,3 miljoonaa euroa. Määrärahalla jatkettiin Hernesaaren itärannan ruoppausta ja täyttöurakkaa. Massojen välivarastointitoiminta ja pilaantuneiden maiden käsittely projektialueella jatkui välivarastointitoiminnan painopisteen siirtyessä Jätkäsaaresta Hernesaareen. Melkinlaiturin katu-urakan käynnistäminen viivästy suunnittelutilanteen keskeneräisyyden vuoksi, jonka sijaan käynnistettiin Saukonkanavan rakentamisen jatko, jonka rakentaminen vaati pudotustiivistysurakan kasvattamista suunnitellusta. Telakkarannassa käynnistettiin turvallisuussyistä kuivatelakka-altaan kunnostus toimintasuunnitelmasta poiketen. Esirakentamisen suunnittelua jatkettiin Jätkäsaaren ja Hernesaaren osalta. Määrärahan käyttö alittui pääosin urakoiden ennustettua hitaamman etenemisen vuoksi. Urakoita jatketaan vuonna 2023.

Kalasatamaan oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 5,9 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 5,8 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin Nihdin esirakentamista sekä asemakaava-alueen pilaantuneen maan puhdistamista suunnitellusti. Lisäksi edistettiin Hanasaaren alueen suunnitteluvaihtelua toteuttamalla tarvittavia selvityksiä, näytteenottoja ja kartoituksia. Työpajanpihan tonttien pilaantuneen maan puhdistusta toteutettiin rakennushankkeiden vaatimassa laajuudessa. Suvilahden kaasukellon kunnostustöiden viivästyminen vuodelta 2021 vuodelle 2022 sekä Vilhonvuorenkadun jatkeen urakan loppuunsaattaminen kasvattivat toteumaa. Kaasutehtaankentän ja Kaasutehtaankadun esirakentamisen suunnittelu käynnistyi.

Kruunuvuorenrannan esirakentamiseen oli käytettävissä 6,6 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 4,2 miljoonaa euroa. Merkittävimmät rakentamiskohteet olivat Kruunuvuoren ja Koirasaarten esirakentaminen. Lisäksi määrärahaa käytettiin kiviaineksen välivarastointitoimintaan, joka jatkui alueen eteläkärjessä Koirasaarilla sekä tonttien pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen rakentamisen vaatimassa aikataulussa. Määrärahan alitus johtui urakoiden uudelleenaikataulutamisesta. Haakoninlahden pohjukan ja Koirasaarten länsireunan esirakentaminen käynnistyi vuoden viimeisellä neljänneksellä jatkuen vuonna 2023. Lisäksi Stansvikinkallion sekä keskus- ja palvelukorttelien esirakentaminen siirtyy vuodelle 2023.

Pasilan esirakentamiseen oli käytettävissä 3,0 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 2,1 miljoonaa euroa. Määrärahalla tehtiin tulevien hankkeiden esirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia ja pilaantuneiden maiden

selvityksiä. Eteläisen Postipuiston esirakentamistöiden käynnistymistä valmisteltiin. Lisäksi Ratapihakortteleissa jatkettiin pohjanvahvistuksia ja suunniteltiin alueen hulevesien imeytysjärjestelmää sekä yhteiskäyttötunnelin edellyttämiä muutoksia.

Kuninkaankolmion esirakentamiseen oli käytettävissä 4,0 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 1,45 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 2,2 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin esirakentamista Kuninkaantammissa Lammenrannan ja Kuninkaantammentien ympäristön kaava-alueilla. Honkasuon länsiosan tonttien ja katualueiden alueellinen esirakentaminen käynnistyi kesällä 2022 ja jatkuu vuoden 2023 puolelle. Esirakentamisen siirtyminen osittain vuoden 2023 puolelle vähensi esirakentamisrahoituksen tarvetta. Määrärahatarvetta pienensi myös Kuninkaantammentien varrella olevien kerrostalon ja rivitalon purkamisen siirtyminen vuodelle 2023. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023.

Uusien projektialueiden ja muiden täydennysrakentamisen esirakentamiseen oli käytettävissä 1,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,7 miljoonaa euroa. Määrärahalla suunniteltiin uusien projektialueiden hankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Merkittävimpiä hankkeita olivat Huopalahdentien ja Länsi-Helsingin bulevardikaupungin pohjoisosan kunnallistekninen yleissuunnittelu, Haagan kalliopysäköinnin ja Vihdintien siltojen rakennetekninen yleissuunnittelu sekä Östersundomin vesihuollon tarveselvitys ja runkoviemärin yleissuunnittelu. Lisäksi aloitettiin Koivusaaren esirakentamisen tiekartan laatiminen sekä annettiin vastineet alueen

vesi- ja ympäristölupien valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle.

Malmin esirakentamiseen oli käytettävissä 13,0 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 2,45 miljoonaa euroa. Määrärahaa siirrettiin Kalasataman esirakentamisen käyttöön 0,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 15,35 miljoonaa euroa, josta käytettiin 5,1 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä kokonaisuuksia Malmin kentän alueella. Maakaasun runkoputken siirron urakka käynnistyi. Lisäksi määrärahalla edistettiin tilapäisen lumenvastaanottoapaikan ja rakentamislogistiikan ajoyhteyden rakentamista sekä esirakentamisen koerakenteiden toteutusta. Esirakentamisen määrärahoilla toteutettiin ensimmäisten asemakaava-alueiden esirakentamisen suunnittelua, teetettiin pohjatutkimuksia ja selvityksiä alueen vanhasta kunnallistekniikasta ja toteutettiin vedenlaadun seurantaa Longinojassa. Suurimpana poikkeamana suunnitelluissa rakentamishankkeissa oli väliaikaisen lumenvastaanottoapaikan rakentamisen aloituksen viivästyminen. Rakentaminen vaatii asemakaavasta poikkeamisen. Lisäksi viiveet lupakäsittelyissä ja suunnitelmiin ja päätöksiin kohdistuneet valitukset ovat vaikuttaneet rakentamisen käynnistämiseen. Siirtyvät hankkeet tuovat määrärahatarpeita tuleville vuosille.

8 08 02 Kadut

Projektialueiden katuihin oli käytettävissä 52,5 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 6,0 miljoonaa euroa. TA-muutosten jälkeen määrärahaa oli

käytettävissä 58,34 miljoonaa euroa, josta käytettiin 42,6 miljoonaa euroa.

Kamppi-Töölönlahden katuihin oli käytettävissä 0,4 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,017 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin pienimuotoista suunnittelua pääosin liittyen Töölönlahden tulvasuojelun toteutuksen valmisteluun ja lupa-asioihin. Määrärahan käyttö alittui, koska Karamzininranta-kadun suunnittelun käynnistäminen siirrettiin resurssisyistä vuodelle 2023. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023.

Länsisataman katuihin oli käytettävissä 14,24 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 10,5 miljoonaa euroa. Määrärahaan sisältyivät Ruoholahden, Telakkarannan, Jätkäsaaren ja Hernesaaren alueen katualueiden toteuttaminen. Jätkäsaarella toteutettiin muun muassa Melkinlaiturin katu-urakkakokonaisuuden I-osaa ja Länsisatamankadun ylittävän kevyen liikenteen sillan urakkakokonaisuutta, joka ylitti arvioidut kustannukset. Telakkarannan alueella toteutettiin rantarakenteen akuutit korjaukset ja pintarakenteet valmistuvien asuinkortteleiden vieressä. Suunnittelua jatkettiin muun muassa Bunkkerinaikeilla ja Melkinlaiturin ja Ahdinaltaan kaava-alueella sekä Saukonlaiturin alueella. Määrärahan käyttö alittui, koska Melkinlaiturin katu-urakka II-osaa ei saatu käynnistettyä suunnittelun keskeneräisyydestä johtuen ja Melkinlaituri I-urakka käynnistyi loppuvuodesta eikä urakkaa saatu edistettyä määrärahojen edellyttämässä tahdissa. Saukonkanavan urakan kuluja ei kertynyt ennusteen mukaisesti, Saukonlaiturin alueen korjaushankkeelle varattuja rahoja viivästyttiin seuraavalle talouskaudelle suunnitelmissa ilmenneiden päivitystarpeiden johdosta ja Telakkarantaan

selvitetyistä korjaustoimenpiteistä toteutettiin vain akuuteimmat. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023.

Kalasataman katuihin oli käytettävissä TA-muutosten jälkeen 5,7 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 5,4 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin Työpajanpuhan ja Tukutorinkujan rakentaminen, joka jatkuu vuodelle 2023. Lisäksi suunniteltiin Kaasutehtaankatu ja Koksikadun muutokset Suvilahden tapahtuma-alueen kehittämiseen liittyen, käynnistettiin Hermanninrannan kaava-alueen katujen suunnittelu sekä tehtiin katujen viimeistelyitä muun muassa Verkkosaarella ja Nihdin pohjoisosassa.

Kruunuvuorenrannan katuihin oli käytettävissä TA-muutosten jälkeen 13,9 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 6,3 miljoonaa euroa. Projektialueen määrärahaan sisältyvät Kruunuvuorenrannan, Laajasalon Yliskylän ja Herttoniemen alueen Itäväylän yhteyden kadut. Vuonna 2022 suunniteltiin Kruunuvuorenrannassa Kruunuvuoren ja Stansvikinkallion asemakaava-alueiden katuja sekä Koirasaarilla Koiraluodonkanavan rakenteita. Kruunuvuorenrannassa rakennettiin Kruunuvuoren asemakaava-alueen katuja ja Kaivoshuvilankujan länsipää sekä viimeisteltiin katuja Gunillankallio ja Haakoninlahti I alueilla. Yliskylässä suunniteltiin täydennysrakentamisen mahdollistavien katujen peruskorjauksia ja jatkettiin Laajasalontien keskiosan bulevardisointiurakkaa. Herttoniemessä jatkettiin Itäväylän ylittävien Linnanrakentajantien siltojen sekä Linnanrakentajantien ja Itäväylän suunnittelua. Laajasalontien ja Kruunuvuoren katujen rakentaminen eteni suunnitellusti. Stansvikintien peruskorjaustöitä ei päästy aloittamaan hallinto-oikeuden määräämän

toimenpidekiellon vuoksi. Koirasaarten ja Stansvikinkallion katurakentamisen aloitus siirtyy vuodelle 2023, joten varattua määrärahaa käytettiin suunniteltua vähemmän. Käyttämättä jäänyttä määrärahaa siirrettiin osin muiden projektialueiden käyttöön ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2023.

Pasilan katuihin oli käytettävissä 17,6 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 16,5 miljoonaa euroa. Määrärahalla viimeisteltiin Ilmalan raitiotien katutöitä. Määrärahalla jatkettiin Veturitien ja Pohjoisten Ratapihakorttelien urakkaa. Pohjoisessa Postipuistossa jatkettiin katu- ja kunnallistekniikan rakentamista. Määrärahalla on myös jatkettu suunnittelua Eteläisessä Postipuistossa, Pohjoisessa Postipuistossa ja Keski-Pasilassa. Eteläisessä Postipuistossa on valmisteltu rakentamisen aloittamista.

Kuninkaankolmion katuihin oli käytettävissä 4,0 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 3,6 miljoonaa euroa. Määrärahalla toteutettiin Kuninkaantammen ja Honkasuon katujen rakentamista ja viimeistelytöitä asuntorakentamisen edellyttämässä laajuudessa Kuninkaantammen tien asemakaava-alueilla. Honkasuon alueella tehtiin katualueiden viimeistelytöitä.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen oli käytettävissä 0,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,002 miljoonaa euroa. Määrärahalla teetettiin Laajasalon keskuksen rakennussuunnittelua.

Malmin katuihin oli käytettävissä 2,0 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,4 miljoonaa euroa. Määrärahalla suunniteltiin katuja Nallenrinteen ja Ilmasillan eritasoliittymän kaava-alueilla asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Lisäksi määrärahoilla täydennettiin

ja parannettiin alueen väliaikaista reittiverkostoa. Toimintasuunnitelmassa varauduttiin alun perin ensimmäisten katujen rakentamisen käynnistymiseen asemakaavojen salliessa. Asemakaavat eivät tulleet vielä vuoden 2022 aikana lainvoimaisiksi eikä katusuunnitelmia voitu vielä viedä päätöksentekoon ja toteutukseen. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin vuodelle 2023.

8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin oli käytettävissä 6,0 miljoonaa euroa ja ylitysoikeutta 1,596 miljoonaa euroa, yhteensä 7,596 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 7,7 miljoonaa euroa. Määrärahan ylitys katettiin projektialueiden kaduista käyttämättä jääneillä määrärahoilla.

Länsisataman puistoihin ja liikunta-alueisiin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 0,93 miljoonaa euroa, joka käytettiin täysimääräisesti. Määrärahalla jatkettiin Hyväntoivonpuiston toteutusta, Naurunpuiston suunnittelua ja Kaapelipuiston pintarakenteiden toteutusta. Määrärahan käyttö alittui, koska Naurunpuiston rakennussuunnittelu siirrettiin käynnistettäväksi vuonna 2023 resurssisivistä.

Kalasadaman puistoihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 1,9 miljoonaa euroa, joka käytettiin täysimääräisesti. Määrärahalla jatkettiin Loviseholminpuiston rakentamista. Loviseholminpuiston määrärahatarve oli talousarviota korkeampi.

Kruunuvuorenrannan puistoihin ja liikunta-alueisiin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 2,15 miljoonaa euroa, joka käytettiin lähes täysimääräisesti. Määrärahalla rakennettiin Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston keski- ja

eteläosaa sekä tehtiin pieniä välttämättömiä töitä Stansvikin kartanopuiston alueella. Suunnittelu oli käynnissä Kruunuvuorenrannan uimarannan, Stansvikin kartanopuiston ja Kruunuvuoren puistoalueilla. Alueen suunnitteluhankkeet ja liikuntapuiston rakentaminen etenivät suunnitellusti. Stansvikin kartanopuiston rakentamistöitä ei päästy aloittamaan hallinto-oikeuden määräämän toimenpidekiellon vuoksi.

Pasilan puistoihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 0,35 miljoonaa euroa, joka käytettiin lähes täysimääräisesti. Määrärahalta jatkettiin Postipuiston Kollikallion suunnittelua. Keski-Pasilan Ratapihakortteleissa jatkettiin Keski-Pasilan peruskoulua ympäröivän Halkopiipunkallio-puiston suunnittelua. Pohjoisen ja Eteläisen Postipuiston rakennus-suunnittelua jatkettiin.

Kuninkaankolmion puistoihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 1,95 miljoonaa euroa, joka käytettiin lähes täysimääräisesti. Määrärahalta toteutettiin Kuninkaantammen ja Honkasuon alueen puistoja. Kuninkaantammen alueella suurimmat kohteet olivat Taide- maalarinpuisto ja Fanny Churbergin kallion puistopolku. Honkasuon alueella käynnistyi Perhosniitty-puiston rakentamisen 1. vaihe. Lisääntyneellä määrärahalta rakennettiin Avajaispuistoa sekä Maria Wiikin puistopolku. Lisäksi Honkasuolla käynnistynyt Perhosniitty toteutettiin suunniteltua laajempaan.

Malmin puistoihin oli TA-muutosten jälkeen käytettävissä 0,5 miljoonaa euroa, joka käytettiin lähes täysimääräisesti. Määrärahalta rakennettiin väliaikaista virkistyskäyttöä palveleva ulkokuntoilu- ja leikkipaikka ja jatkettiin ensimmäisten asemakaava-alueiden puistojen ja viheralueiden suunnittelua.

809 Kaupunkiudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Kaupunkiudistusalueiden yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen oli käytettävissä yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 4,9 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 66 prosenttia.

Kaupunkiudistusalueiden määrärahat käsittävät katu- ja puisto- sekä liikunta- ja esirakentamishankkeita.

8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki

Malminkartano-Kannelmäki yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen oli käytettävissä yhteensä 2,4 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 1,6 miljoonaa euroa.

Merkittävimpanä syynä määrärahan alitukseen olivat Malminkartano-Kannelmäen kaupunkiudistusalueella Kannelmäen aseman ympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteiden toteutuksen viivästyminen sopimusasioiden aiheuttaman viiveen vuoksi vuodelle 2023. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa.

Merkittävimpiä suunnittelukohteita olivat Pelimannintien ympäristö sekä Pihkatien kaava-alueen katujen ja puistojen suunnittelu ja alueen esirakentamiseen liittyvä Naapuri-pellontien kaasujohdon siirron suunnittelu. Pihkatien kaava-alueen toteutus edellyttää kaasujohdon siirtämistä tarvittavalle suojaetäisyydelle asutuksesta.

Leikkipuisto Trumpetin peruskorjaus käynnistyi suunnitellusti ja jatkuu viimeis-

telyillä keväälle 2023. Alueella toteutettiin lisäksi pienempiä kaupunkiympäristön parantamistoimenpiteitä.

8 09 02 Malmi

Malmin yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen oli käytettävissä yhteensä 2,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 0,8 miljoonaa euroa.

Ylä-Malmin torin altaan peruskorjaus käynnistyi. Leikkipuisto Filpuksen talohankkeen myöhästymisen johdosta puistoalueen toteutuksen aloitus siirtyi vuodelle 2023. Vanhan Helsingintien alueen toteutuksen käynnistyminen viivästy suunnittelusta, koska katualueet olivat osin talotyömaiden käytössä. Merkittävimpänä suunnitteluhankkeena käynnistyi Askartien alueen katusuunnittelu.

8 09 03 Mellunkylä

Mellunkylän yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen oli käytettävissä yhteensä 2,6 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 2,5 miljoonaa euroa.

Mellunkylän kaupunkiuudistusalueella käynnistettiin leikkipuisto Mellunmäen toteutus ja rakennettiin leikkipuisto Mellunmäen läheisen virkistysalueen kuntoilupiste sekä Kivikon frisbeegolfrata. Kontulan pelastusaseman urakan aloitus viivästy suunnitelmien valmistumisen siirtyessä vuoden 2023 alkuun. Lisäksi käynnistettiin Ounasvaarantien ja Pallaksentien katusuunnittelu.

810 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Suurten liikennehankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen oli käytettävissä 163,5 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin 146,2 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 89 prosenttia.

8 10 01 Kruunusillat

Kruunusillat-hankekokonaisuudelle oli talousarviossa osoitettu 99,4 miljoonaa euroa. TA-muutosten jälkeen käytettävissä oli 99,25 miljoonaa euroa, josta käytettiin 82,0 miljoonaa euroa.

Perushanke

Kruunuvuorensillan ja Finkensillan rakentamista jatkettiin. Rakentamistyöt olivat lisäksi käynnissä Haakoninlahdenkadulla. Määrärahan käyttö alittui, koska siltaurakan ruoppaukset siirtyivät osin vuoteen 2023. Lisäksi Kruunuvuorensillan tulosiltojen rakentaminen ja pylonin perustuksien teko ovat hieman jäljessä alkuperäisestä aikataulusta.

Esirakentaminen

Hakaniemen alueen johtosiirrot, ruoppaukset ja täytöt sekä Nihdin purkutytöt ja esirakentaminen olivat käynnissä. Maaperää kunnostettiin rakentamisen vaatimassa laajuudessa molemmilla alueilla. Merkittävimpänä syynä määrärahan alitukseen oli vesiluvan viivästyminen, minkä johdosta ruoppauksia ja täyttöjä ei päästy tekemään Hakaniemensillan itäpuolella vuonna 2022.

Kadut

Hakaniemen alueen suunnittelu ja rakentaminen jatkuivat. Hakaniemensillan rakentaminen alkoi ja perustukset valmistuivat. Näkinsillan ja -pumppaamon rakentaminen käynnistyi jatkuen vuodelle 2023. Laajasalossa liittyvien

katuhankkeiden suunnittelua jatkettiin Koira-saarentien itäosassa. Merkittävimpinä syinä määrärahan alitukseen olivat viiveet Hakaniemensillan suunnittelussa ja toteutuksen aloituksessa sekä Näkinsillan valmistumisen siirtyminen vuodelle 2023.

8 10 02 Kalasatamasta Pasilaan raitiotie

Kalasatamasta Pasilaan raitiotiehen oli talousarviossa osoitettu 50,9 miljoonaa euroa. TA-muutosten jälkeen käytettävissä oli 51,0 miljoonaa euroa, josta käytettiin 50,9 miljoonaa euroa. Käyttö ylitti talousarviossa osoitetun määrärahan 0,015 miljoonaa euroa. Ylitys katettiin Kruunusiltaojen käyttämättä jääneillä määrärahoilla.

Esirakentaminen

Nihdin pohjoisosan ja Hermannin rantatien geotekninen esirakentaminen jatkuivat. Samaan aikaan puhdistettiin maaperää rakentamisen vaatimassa laajuudessa edellä mainittujen lisäksi myös Pasilassa.

Kadut

Katujen rakentaminen jatkui Pasilassa Radanrakentajantiellä, Ratamestarinkadulla, Asemapäällikökadulla sekä Pasilankadulla. Katujen rakentaminen alkoi Junonkadulla, Leonkadulla ja Hermannin rantatiellä. Vallilanlaakson pyöräliikenteen baanayhteyden, Kumpulanpuron hulevesijärjestelyjen ja puiston kehitysvaihe ja suunnittelu jatkuivat. Määräraha ylittyi rakennustöiden edettyä ennakoitua nopeammin.

8 10 03 Sörnäistentunneli

Sörnäistentunnelin suunnitteluun ja toteutukseen oli talousarviossa osoitettu 13,2 miljoonaa euroa. TA-muutosten jälkeen käytettävissä oli 13,25 miljoonaa euroa, josta käytettiin 13,23 miljoonaa euroa. Käyttö ylitti talousarviossa osoitetun määrärahan 0,033 miljoonaa euroa. Ylitys katetaan Kruunusiltaojen käyttämättä jääneillä määrärahoilla.

Määrärahalla käynnistettiin Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon rakentaminen. Määräraha ylittyi rakennustöiden edettyä ennakoitua nopeammin.

Liitteet

- Liite 2** Määrä- ja taloustavoitteet talousarviokohdittain
- Liite 3** Muut toiminnalliset tavoitteet talousarviokohdittain
- Liite 4** Talousarviokohdan 31001 käyttötalouden toteutuma palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain, tulosityksiköt 2800000 ja 2002800, talousarviokohta 31002 palveluittain, HSL- ja HSY- maksuosuudet, Tuki HKL:lle, Joukkoliikenne, avustukset.
- Liite 5** Yhteenveto investointien toteumasta talousarviokohdittain
- Liite 6** Selonteko riskienhallinnasta
- Liite 7** Toimialajohtajan kirje kaupunginhallitukselle käyttömenojen ylitysesitys talousarviokohdasta 3 10 01
- Liite 8** Toimialajohtajan kirje kaupunginhallitukselle investointimenojen talousarviokohdan 810 siirroista
- Liite 9** Toimialajohtajan kirje kaupunginhallitukselle investointimenojen talousarviokohdan 808 siirroista

© Helsingin kaupunki 2023

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2023:13

A stylized map of Helsinki, Finland, is shown in a solid blue color. The map is positioned on the right side of the image, with its left edge following a wavy, irregular line that separates it from a light pink background. The word "Helsinki" is written in white, bold, sans-serif font inside a white-outlined speech bubble that points to the city's location on the map.

Helsinki